

Wytyczne organizacyjno-metodyczne

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów

CENTRUM EDUKACJI KIBR

Przez wiedzę do sukcesu

Wytyczne organizacyjno-metodyczne

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów

Warszawa, wrzesień 2017 r. /aktualizacja/*

SPIS TREŚCI

- 4 I. Przepisy prawa i regulacje dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego
- 4 II. Tematyka obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2017 roku
- 6 III. Metodyka i sposób prowadzenia zajęć
- 6 IV. Wymogi dotyczące wykładowców
- 7 V. Materiały szkoleniowe i pomoce naukowe
- 7 VI. Obowiązki jednostki uprawnionej do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów
- 8 **Moduł I**
Usługi biegłego rewidenta inne niż badanie sprawozdań finansowych w aktualnym stanie prawnym
- 10 **Moduł II**
Ryzyka specyficzne dla wybranych branż
- 13 **Moduł III**
Wartość godziwa wg MSSF oraz ustawy o rachunkowości
- 16 **Moduł IV**
Bilansowo-podatkowe aspekty likwidacji i upadłości podmiotów gospodarczych
- 18 **Moduł V**
Niefinansowe aktywa trwale działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie
- 21 **Moduł VI**
Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek
- 24 **Moduł VII**
Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru podmiotu uprawnionego
- 26 **Moduł VIII**
Podział, łączenie i przekształcanie jednostek w świetle ustawy o rachunkowości i MSSF w aspekcie bilansowym i podatkowym
- 28 **Moduł IX**
Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi
- 30 **Moduł X**
Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe
- 32 **Moduł XI**
Inwestycje niefinansowe – aspekty bilansowe i podatkowe
- 34 **Moduł XII**
Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów
- 36 **Moduł XIII**
Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów/wizytatorów Krajowej Komisji Nadzoru
- 38 **Moduł XIV**
Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

SPIS TREŚCI

- 41 **Moduł XV**
Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami
- 43 **Moduł XVI**
Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4
- 45 **Moduł XVII**
Konsolidacja sprawozdań finansowych
- 48 **Moduł XVIII**
Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego
- 50 **Moduł XIX**
Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa
- 52 **Moduł XX**
Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji
- 54 **Moduł XXI**
Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat
- 57 **Moduł XXII**
Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych
- 59 **Moduł XXIII**
Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego
- 62 **Moduł XXIV**
Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego
- 65 **Moduł XXV**
Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz podmioty uprawnione do badania
- 67 **Moduł XXVI**
Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka
- 71 **Moduł XXVII**
Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia
- 74 **Moduł XXVIII**
Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta

I. Przepisy prawa i regulacje dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego

Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1000), dalej „Ustawa”.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1730), dalej „Rozporządzenie”.

Uchwała Nr 319/9/2016 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2017 r.

Uchwała Nr 822/21/2016 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany uchwały dotyczącej zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2017 r.

Postanowienie nr 199/12/2016 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 12 kwietnia 2016 r. przyjmujące „Wytuczne organizacyjno-metodyczne. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów w 2017 r.”

Postanowienia: nr 381/22a/2017 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 6 lutego 2017 r. oraz nr 544/31/2017 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 26 września 2017 r. przyjmujące zaktualizowane „Wytuczne organizacyjno-metodyczne. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe dla biegłych rewidentów w 2017 r.”

W realizacji zadań wynikających z Ustawy i Rozporządzenia, Krajowa Rada Biegłych Rewidentów korzysta ze wsparcia powołanej przez siebie Komisji ds. szkoleń oraz Centrum Edukacji KIBR, dalej CE KIBR.

II. Tematyka obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2017 roku

Nr modułu	Temat	Liczba godzin	Blok tematyczny
I	Usługi biegłego rewidenta inne niż badanie sprawozdań finansowych w aktualnym stanie prawnym	16	Rewizja finansowa
II	Ryzyka specyficzne dla wybranych branż	8	Rewizja finansowa
III	Wartość godziwa wg MSSF oraz Ustawy o rachunkowości	16	Rewizja finansowa / Rachunkowość 8/8
IV	Bilansowo-podatkowe aspekty likwidacji i upadłości podmiotów gospodarczych	8	Rachunkowość
V	Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
VI	Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	16	Rewizja finansowa
VII	Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru podmiotu uprawnionego	8	Rewizja finansowa
VIII	Podział, łączenie i przekształcanie jednostek w świetle Ustawy o rachunkowości i MSSF w aspekcie bilansowym i podatkowym	8	Rachunkowość
IX	Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi	8	Rewizja finansowa
X	Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe	16	Rachunkowość

Nr modułu	Temat	Liczba godzin	Blok tematyczny
XI	Inwestycje niefinansowe – aspekty bilansowe i podatkowe	8	Rachunkowość
XII	Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów	8	Rachunkowość
XIII	Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów/ wizytatorów Krajowej Komisji Nadzoru	16	Rewizja finansowa
XIV	Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych	16	Rewizja finansowa
XV	Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
XVI	Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
XVII	Konsolidacja sprawozdań finansowych	24	Rachunkowość
XVIII	Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	8	Rewizja finansowa
XIX	Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa	8	Rachunkowość
XX	Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
XXI	Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat	16	Rachunkowość
XXII	Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
XXIII	Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
XXIV	Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego	8	Rachunkowość
XXV	Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz podmioty uprawnione do badania	8	Rewizja finansowa
XXVI	Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka badania	16	Rewizja finansowa
XXVII	Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia	16	Rewizja finansowa
XXVIII	Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta	16	Rewizja finansowa

III. Metodyka i sposób prowadzenia zajęć

Podczas szkoleń powinny być stosowane metody i techniki nauczania, skoncentrowane na kształtowaniu praktycznych umiejętności rozwiązywania problemów. By osiągnąć założone cele szkolenia, prowadzący zajęcia, dobierając formy i technikę nauczania, uwzględnia fakt ewentualnego zróżnicowania poziomu posiadanej wiedzy i umiejętności uczestników szkolenia.

Oprócz wykładu będącego wprowadzeniem do zajęć, wykorzystane zostaną aktywizujące formy nauczania takie jak: dyskusje nad przedstawionymi przykładami, analiza aktów prawnych i regulacji środowiskowych (standardów), wspólne rozważania nad możliwymi wariantami rozwiązań studiów przypadków, praca w zespołach, rozwiązywanie zadań sytuacyjnych opartych na przykładach z praktyki biegłego rewidenta oraz angażowanie uczestników do wymiany spostrzeżeń i wniosków poprzez podejmowanie szczególnie trudnych i ważnych kwestii, z którymi spotyka się biegły rewident w obszarze tematyki będącej przedmiotem szkolenia. Dla zapewnienia długofalowych efektów kształcenia wskazanym jest dalsze doskonalenie drogą samokształcenia; w tym celu podawany jest słuchaczom aktualny stan prawny dotyczący omawianej tematyki szkolenia i rekomendowana literatura przedmiotu.

Moduły XXVI-XXVIII „Stosowanie MSB w praktyce” stanowią cykl, którego efektywność **wymaga** uczestnictwa kolejno w następujących po sobie modułach.

W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw tj. XIX-XXI **rekomenduje się** zachowanie kolejności, zgodnie z numeracją modułów.

Dalsze szczegółowe wytyczne do każdego z modułów zawierają informacje o dopuszczalnych formach prowadzenia zajęć w przypadku szkoleń stacjonarnych. Szkolenia mogą być poprowadzone w formie:

- wykładowo-warsztatowej lub
- warsztatowej.

Ze względu na stworzenie odpowiednich warunków do nauki, w szkoleniach stacjonarnych o charakterze wykładowo-warsztatowym może uczestniczyć **maksymalnie 40 osób**. Natomiast, w przypadku szkoleń mających **charakter warsztatów** (np. praca z oprogramowaniem, praca głównie na bazie zadań sytuacyjnych, w grupach itp.) może uczestniczyć **maksymalnie 30 osób**.

Zwiększenie liczebności grupy szkoleniowej jest możliwe tylko w rzadkich i uzasadnionych okolicznościach, przy czym taka zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na jakość szkolenia i komfort uczących się. Zwiększenie liczebności grupy wymaga uzyskania zgody Komisji ds. szkoleń KRBR. Jednostka uprawniona jest zobowiązana uzyskać taką zgodę jeszcze przed rozpoczęciem szkolenia przedstawiając stosowne uzasadnienie.

Dodatkowe uwagi szczegółowe i wskazówki dotyczące zasad przeprowadzania poszczególnych szkoleń zawarto w dalszej części „Wytycznych”.

IV. Wymogi dotyczące wykładowców

Wykładowcy poszczególnych tematów powinni posiadać odpowiednią wiedzę oraz doświadczenie zawodowe i dydaktyczne dające rękojmię przeprowadzenia danego szkolenia na wysokim poziomie merytorycznym i praktycznym.

Zaleca się by prowadzący zajęcia korzystający z materiałów KIBR lub SKwP byli uczestnikami, organizowanego przez KIBR i SKwP, szkolenia metodycznego dla wykładowców z zakresu prowadzonego modułu. Wyjątek dotyczy modułów XXVI-XXVIII „Stosowanie MSB w praktyce”, część I, II i III, w przypadku których udział w takim szkoleniu jest **obowiązkowy**.

Szczegółne wymogi dotyczą osób zainteresowanych prowadzeniem szkoleń z modułu XIII - „Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów/wizytatorów Krajowej Komisji Nadzoru”. Ze względu na tematykę oraz fakt wspólnego z KKN określenia szczegółowego zakresu tego szkolenia wymagane jest, aby osoby takie uzyskały wcześniej rekomendację KKN do prowadzenia szkoleń z tego tematu.

V. Materiały szkoleniowe i pomoce naukowe

Materiałami szkoleniowymi są:

- wzorcowe materiały szkoleniowe przygotowane przez Centrum Edukacji KIBR na potrzeby obligatoryjnego doskonalenia zawodowego;
- podręczniki opublikowane lub przygotowywane przez KIBR (Centrum Edukacji KIBR) lub SKwP dla celów obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w formie papierowej lub elektronicznej oznaczone Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Książki (ISBN);
- autorskie materiały merytoryczne przygotowane przez jednostkę uprawnioną – podlegające uprzedniej recenzji i zatwierdzeniu przez Komisję ds. szkoleń w imieniu KRBR. Koszty recenzji ponosi jednostka uprawniona.

Jednostka uprawniona wykorzystuje w trakcie szkolenia materiały, które zadeklarowała w swoim wniosku.

Zmiana wykorzystywanych materiałów, ich zakresu lub treści, **wymaga odpowiedniej aktualizacji wniosku, w terminie co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem szkolenia.**

Jednostka uprawniona ma obowiązek przekazania **każdemu uczestnikowi szkolenia kompletu materiałów szkoleniowych** zadeklarowanych w swoim wniosku.

VI. Obowiązki jednostki uprawnionej do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów

Jednostki uprawnione do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego przekazują Krajowej Radzie Biegłych Rewidentów **wyłącznie drogą elektroniczną**, na odpowiednich formularzach opublikowanych na stronie internetowej KIBR ¹, pisemne informacje dotyczące prowadzonego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, obejmujące:

- termin, miejsce odbywania szkolenia stacjonarnego (np. siedziba jednostki) oraz nr modułu – nie później niż 30 dni przed jego rozpoczęciem,
- listy biegłych rewidentów uczestniczących w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym – niezwłocznie po jego zakończeniu.

Biegli rewidenci otrzymują od jednostki uprawnionej dokument potwierdzający odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, który zawiera co najmniej:

- imię i nazwisko oraz numer wpisu do rejestru biegłego rewidenta,
- formę obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (stacjonarne lub e-learning),
- zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- termin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- nazwę jednostki uprawnionej przeprowadzającej obligatoryjne doskonalenie zawodowe,
- imię i nazwisko oraz podpis osoby reprezentującej jednostkę uprawnioną przeprowadzającą obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

Dokument może zawierać dodatkowe informacje, takie jak np.:

- data urodzenia biegłego rewidenta,
- adnotacja, że biegły rewident ma obowiązek przechowywania dokumentów potwierdzających odbycie szkolenia przez okres 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym odbył szkolenie.

¹ Wzór formularzy można znaleźć na następującej stronie: <https://www.kibr.org.pl/pl/informacje-dla-bieglych#szkolenia>

Moduł I

Usługi biegłego rewidenta inne niż badanie sprawozdań finansowych w aktualnym stanie prawnym

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie stanu prawnego w zakresie rodzaju usług innych, jakie mogą być świadczone przez biegłych rewidentów.
- Zapoznanie uczestników z wymogami uregulowań prawnych nakładających na jednostki obowiązek korzystania z usług biegłych rewidentów, innych niż badanie i przegląd historycznych informacji finansowych.
- Identyfikacja właściwych standardów dla usług atestacyjnych i pokrewnych odpowiednich dla wymogów regulacyjnych na wybranych przykładach.
- Uszczegółowienie wiedzy na temat zastosowania wymogów krajowych i międzynarodowych standardów świadczenia innych usług atestacyjnych i pokrewnych.
- Omówienie treści i formy raportów biegłego rewidenta z wykonania poszczególnych usług.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu I

Usługi biegłego rewidenta inne niż badanie sprawozdań finansowych w aktualnym stanie prawnym			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Zakres świadczenia przez biegłych rewidentów usług innych niż badanie sprawozdań finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje innych niż badanie usług, które mogą być świadczone przez biegłych rewidentów. • Identyfikacja obowiązków nałożonych na biegłych rewidentów przez obowiązujące przepisy określające szczegóły ich świadczenia i raportowania. • Określenie mających zastosowanie standardów dotyczących wykonywania poszczególnych usług oraz wymogów raportowania. 	2,5
2.	Zasady przeprowadzania przeglądów sprawozdań finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Wymogi prawne przeprowadzania przeglądów sprawozdań finansowych; przedmiot przeglądu. • Przeprowadzanie przeglądu zgodnie z KSRF nr 3, KSRF 2400 i KSRF 2410. • Raport z przeglądu. 	2,5
3.	Zasady wykonywania innych usług poświadczających niż badania i przeglądy według KSRF nr 3	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres innych usług poświadczających. • Opinia biegłego rewidenta. 	0,5

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
4.	Świadczenie usług atestacyjnych innych niż badanie czy przegląd historycznych informacji finansowych zgodnie z KSRF 3000	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres dyspozycji KSRF 3000 na tle postanowień MZKUA. • Kwestie związane z Kodeksem etycznego postępowania. • Zakres prac na poszczególnych etapach wykonywania usługi. • Wytyczne dotyczące treści raportu biegłego rewidenta. • Zakres praktycznego zastosowania w świetle wymaganego przez polskie przepisy raportowania biegłego rewidenta. 	1,5
5.	Sprawdzanie prognozowanych informacji finansowych zgodnie z KSRF 3400	<ul style="list-style-type: none"> • Proces akceptacji wykonania usługi – wymogi. • Minimalny zakres informacji, które powinny zostać przeanalizowane przez biegłego rewidenta. • Wytyczne w kwestii oceny natury, czasu i zakresu wykonywanych prac. • Wytyczne w kwestii oceny prezentacji i ujawnień prognozowanych informacji finansowych. • Wytyczne dotyczące treści raportu biegłego rewidenta. 	1,5
6.	Raporty atestacyjne dotyczące kontroli w organizacjach usługowych zgodnie z KSRF 3402	<ul style="list-style-type: none"> • Cel zebrania informacji na temat kontroli w organizacjach usługowych. • Proces akceptacji wykonania usługi – wymogi. • Zakres prac, które powinny być wykonane, aby umożliwić wydanie raportu z weryfikacji kontroli w organizacjach usługowych. • Wymogi związane z dokumentacją prac. • Wytyczne dotyczące treści raportu biegłego rewidenta. 	1,5
7.	Usługi atestacyjne polegające na wydaniu raportu na temat kompilacji informacji finansowej pro forma zawartej w prospekcie (KSRF 3420)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel informacji finansowej pro forma zawartej w prospekcie. • Warunki akceptacji zlecenia. • Ocena odpowiedniości mających zastosowanie kryteriów. • Ocena prezentacji informacji finansowej pro forma. • Uzyskanie zrozumienia, w jaki sposób skompilowano informację finansową pro forma oraz inne okoliczności zlecenia. • Uzyskanie dowodów dotyczących odpowiedniości korekt pro forma. • Formułowanie opinii biegłego rewidenta. • Zakres praktycznego zastosowania w świetle wymaganego przez polskie przepisy raportowania biegłego rewidenta. 	1,5
8.	Uzgodnione procedury dotyczące informacji finansowych zgodnie z KSUP 4400	<ul style="list-style-type: none"> • Kwestie związane z Kodeksem etycznego postępowania. • Właściwe sformułowanie umowy i zakresu prac. • Wytyczne dotyczące treści raportu biegłego rewidenta. • Zakres praktycznego zastosowania w świetle wymaganego przez polskie przepisy raportowania biegłego rewidenta. 	2
9.	Kompilacja informacji finansowych zgodnie z KSUP 4410	<ul style="list-style-type: none"> • Cel kompilacji informacji. • Kwestie związane z Kodeksem etycznego postępowania. • Zakres prac, które powinny być wykonane, aby umożliwić wydanie raportu z wykonanych prac. • Wytyczne dotyczące treści raportu biegłego rewidenta. 	1,5
10.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Kwasiborski A.: *Usługi biegłego rewidenta inne niż badanie sprawozdań finansowych*. KIBR, Warszawa 2015.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- KSRF nr 3 *Ogólne zasady przeprowadzania przeglądu sprawozdań skonsolidowanych/skróconych sprawozdań finansowych oraz wykonywania innych usług poświadczających*.
- KSRF 2400 *Przegląd historycznych sprawozdań finansowych*.
- KSRF 2410 *Przegląd śródrocznych informacji finansowych przeprowadzony przez niezależnego biegłego rewidenta jednostki*.
- IFAC – Przewodnik przeprowadzania usługi przeglądu (tłumaczenie KIBR).
- IFAC – Przewodnik przeprowadzania usługi kompilacji (tłumaczenie KIBR).
- KSRF 3000 *Usługi atestacyjne inne niż badanie czy przegląd historycznych informacji finansowych*.
- KSRF 3400 *Sprawdzanie prognozowanych informacji finansowych*.
- KSRF 3402 *Raporty atestacyjne na temat kontroli w organizacjach usługowych*.
- KSRF 3410 *Usługi atestacyjne dotyczące sprawozdań na temat gazów cieplarnianych*.
- KSRF 3420 *Usługi atestacyjne polegające na wydaniu raportu na temat kompilacji informacji finansowych pro forma zawartych w prospekcie*.
- KSUP 4400 *Usługi świadczenia uzgodnionych procedur dotyczących informacji finansowych*.
- KSUP 4410 *Usługi kompilacji*.

Moduł II

Ryzyka specyficzne dla wybranych branż

Podstawowe cele szkolenia

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie identyfikacji specyficznych ryzyk badania sprawozdań finansowych w wybranych branżach.
- Wskazanie procedur badania mających na celu ograniczenie tych ryzyk.
- Uporządkowanie i uszczegółowienie wiedzy w zakresie procedur badania ryzyka zniekształcenia sprawozdań finansowych w wybranych branżach np. przemysł, energetyka.
- Poszerzenie wiedzy w zakresie identyfikacji specyficznych ryzyk zniekształcenia sprawozdania finansowego związanych z branżą i modelem biznesowym w wybranych branżach np. energetyka, budownictwo.
- Uporządkowanie i uszczegółowienie znajomości praktycznych rozwiązań dotyczących wyceny, ujmowania, prezentacji i ujawniania w sprawozdaniach finansowych z uwzględnieniem czynników specyficznych dla wybranych branż.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu II

Ryzyka specyficzne dla wybranych branż			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Istota modelu biznesowego w różnych branżach	<ul style="list-style-type: none"> Elementy modelu biznesowego. Klasyfikacje modeli biznesowych. Znaczenie modelu biznesowego dla prawidłowego sporządzenia sprawozdania finansowego i jego badania. 	0,5
2.	Dobór zasad (polityki) rachunkowości dla wybranych branż	<p>Przemysł/Energetyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> na przykładzie spółek energetyki ciepłej; rozliczanie kosztów produkcji skojarzonej. <p>Handel:</p> <ul style="list-style-type: none"> na przykładzie handlu paliwami, na przykładzie sprzedaży internetowej; kompletność przychodów. <p>Transport:</p> <ul style="list-style-type: none"> na przykładzie transportu samochodowego w tym: <ul style="list-style-type: none"> – inwentaryzacja paliwa w zbiornikach i ustalanie kosztów zużycia paliwa. <p>Uczelnie wyższe:</p> <ul style="list-style-type: none"> publiczne, niepubliczne. <p>Jednostki służby zdrowia</p> <p>Jednostki samorządu terytorialnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> badanie sprawozdania zbiorczego z uwzględnieniem specyfiki jednostek wchodzących do tego sprawozdania. <p>Stowarzyszenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> działalność statutowa i zarobkowa. <p>Fundacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> klasyfikacja kosztów, koszty funkcjonowania fundacji, koszty pozyskania darczyńców, finansowanie kosztów fundacji w powiązaniu z celami statutowymi fundacji. 	2
3.	Elementy oceny ryzyka i zastosowanie procedur badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> Specyficzne regulacje dla wybranych branż. Rodzaje ryzyk (nieodłączne, kontroli, przeoczenia). Opracowanie strategii badania. Badania kontroli wewnętrznej. Badania wiarygodności (analityczne procedury wiarygodności, testy szczegółowe). 	3,5
4.	Studium przypadku	<p>Na przykładzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> energetyka fundacja stowarzyszenie 	1,5
10.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			8

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Sobińska E., Zakrzewska J.B.: *Ryzyka specyficzne dla wybranych branż*, KIBR, Warszawa 2015.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz.1393, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 40).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1842, z późn. zm).
- Kodeks spółek handlowych – ustawa z dnia 15 września 2000 r. (t. j. z 2016 r. poz. 1578, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1638, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24.12.2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.)
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej (www.kibr.org.pl).
- SEC Industry Guides.
- Chen Ken Y.: *Industry specialization and audit fees: The effect of industry type and market definition*. Taiwan Accounting Review, Vol. 5, No. 1, Pages 41-69.
- Lenczyk-Woroniecka K.: Specyfika badania sprawozdań finansowych publicznych uczelni wyższych. *Rachunkowość* 11/2011.
- Maciejewska I., Wojtczak M.: *Badanie sprawozdań finansowych jednostek sektora finansów publicznych*. KIBR, Warszawa 2012.
- Osterwalder A., Pigneur Y.: *Tworzenie modeli biznesowych*. One. Press 2012.
- Rewizja sprawozdań finansowych [red. Krzywda D.]. SKWP, Warszawa 2012.

Moduł III

Wartość godziwa wg MSSF oraz ustawy o rachunkowości

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań i standardów rachunkowości dotyczących wartości godziwej.
- Zapoznanie uczestników z definicjami, zasadami wyceny oraz obowiązkami w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych w zakresie wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań przepisów polskich i MSSF.
- Zapoznanie uczestników z praktycznymi aspektami wyceny w wartości godziwej.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów różnic pomiędzy MSSF a zasadami określonymi w przepisach polskich.
- Uszczegółowienie wiedzy na temat zastosowania wymogów krajowych i międzynarodowych standardów rewizji finansowej w zakresie badania aktywów i zobowiązań wycenionych w wartości godziwej.
- Zapoznanie uczestników z wymogami dotyczącymi korzystania w trakcie badania z ekspertów powołanych przez biegłego rewidenta i rzeczoznawców.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 godzin z bloku rachunkowość i 8 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdź wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu III

Wartość godziwa wg MSSF oraz ustawy o rachunkowości			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Część I Rachunkowość			
1.	Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej – możliwości i wymogi ustawy o rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Definicja wartości godziwej. • Wartość godziwa, cena rynkowa, cena sprzedaży netto. • Zastosowanie wyceny według wartości godziwej dla aktywów niefinansowych. • Wartość godziwa w wycenie instrumentów finansowych – zakres i zasady. • Zastosowanie wyceny według wartości godziwej w rozliczaniu połączeń jednostek. • Ujawnienia w sprawozdaniu finansowym. 	1,5
2.	Zastosowanie wyceny do wartości godziwej w szczególnych jednostkach	<ul style="list-style-type: none"> • Wartość godziwa w wycenie aktywów i zobowiązań w bankach. • Wartość godziwa w wycenie aktywów i zobowiązań w funduszach inwestycyjnych. 	1

Wartość godziwa wg MSSF oraz ustawy o rachunkowości

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	MSSF 13 „Wycena w wartości godziwej”	<p>Definicja wartości godziwej.</p> <p>Czynniki uwzględniane przy ustaleniu wartości godziwej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa lub zobowiązania, • rynek, • uczestnicy rynku, • cena. <p>Dodatkowe kwestie specyficzne dla rodzajów pozycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktywa niefinansowe, • instrumenty finansowe, • zobowiązania (finansowe i niefinansowe), • własne instrumenty kapitałowe. <p>Hierarchia wartości godziwej.</p> <p>Podejścia do wyceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejście rynkowe, • podejście kosztowe, • podejście przychodowe. <p>Ujawnienia informacji.</p> <p>Wycena według wartości godziwej – przykłady zastosowania w MSSF.</p> <p>Studium przypadków.</p>	0,5
4.	Metody wyceny	<p>Wprowadzenie do najczęściej stosowanych metod wyceny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DCF, • podejście rynkowe, • podejście kosztowe. <p>Wyceny w praktyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybór podejścia do wyceny – wady i zalety metod, • na co uważać – założenia mające największy wpływ na wynik wyceny. • Studium przypadków. 	1,5
5.	Wycena nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> • Jak należy rozumieć wartość godziwą nieruchomości? • Różne podejścia do wyceny nieruchomości – na co zwrócić uwagę w raportach z wyceny? • Sposoby prezentowania raportów na potrzeby wyceny dla sprawozdań finansowych. 	1
Razem liczba godzin – rachunkowość 8			
Część II Rewizja finansowa			
1.	Wymogi KSRF 1 w zakresie badania pozycji wycenianych w wartości godziwej	<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie strategii i programu badania sprawozdań finansowych zawierających pozycje wyceniane w wartości godziwej. • Wymogi dotyczące badania danych szacunkowych. • Wykorzystanie podczas badania wyników pracy rzeczoznawców. 	2,5
2.	Badanie szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień według standardów międzynarodowych (MSRF 540)	<ul style="list-style-type: none"> • Cel wyceny wartości szacunkowych • Cele biegłego rewidenta • Zasady rozpoznawania i oceny ryzyka istotnego zniekształcenia wartości szacunkowych. • Działania podejmowane w reakcji na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia. • Procedury badania wiarygodności stosowane przypadku badania wartości szacunkowych prowadzących do powstania znaczącego ryzyka. • Uzyskiwanie dowodów badania czy informacje ujawnione w sprawozdaniach finansowych są zgodne z mającymi zastosowanie ramowymi założeniami sprawozdawczości finansowej. 	2,5

3.	Zasady korzystania z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta (MSRF 620)	<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeba powołania eksperta przez biegłego rewidenta. • Rodzaj, czas przeprowadzenia i zakres procedur badania. • Kompetencje, umiejętności i obiektywizm eksperta powołanego przez biegłego rewidenta. • Uzgodnienie roli i zakresu prac eksperta i ocena jego pracy. 	2,5
Razem liczba godzin – rewizja finansowa 7			
4.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin 16			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Hołda A.: *Wartość godziwa według MSSF oraz ustawy o rachunkowości*. KIBR, Warszawa 2015.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych. (Dz. U. Nr 149, poz. 1674, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 329).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy inwestycyjnych. (Dz. U. Nr 249, poz. 1859).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz. U. Nr 207, poz. 2109, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (Dz. U. Nr 169, poz. 1327, z późn. zm.).
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 *Wycena w wartości godziwej*
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej nr 1 *Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych*
- Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 540 *Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień*
- Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 620 *Korzystanie z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta*

Moduł IV

Bilansowo-podatkowe aspekty likwidacji i upadłości podmiotów gospodarczych

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie podstaw prawnych i definicji postępowania upadłościowego i likwidacji jednostek gospodarczych.
- Zapoznanie uczestników z czynnościami proceduralnymi i prawnymi dotyczącymi likwidacji jednostek gospodarczych.
- Uporządkowanie wiedzy w zakresie problematyki podatkowej związanej z procesem upadłości i likwidacji jednostek gospodarczych.
- Uszczegółowienie wiedzy w zakresie rachunkowości i sprawozdawczości finansowej jednostek gospodarczych w okresie ich upadłości i likwidacji.
- Uporządkowanie i uszczegółowienie wiedzy w zakresie innych problemów związanych z upadłością i likwidacją jednostek gospodarczych.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu IV

Bilansowo-podatkowe aspekty likwidacji i upadłości podmiotów gospodarczych			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Postępowanie upadłościowe i likwidacja jednostek gospodarczych (podstawy prawne i definicje)	<ul style="list-style-type: none"> • Ogólne przepisy o upadłości i likwidacji jednostek gospodarczych (wraz z warunkami dopuszczającymi te procesy). • Postępowanie upadłościowe z zawartym układem z wierzycielami i stosowanie postępowania naprawczego. • Postępowanie upadłościowe z likwidacją. • Postępowanie likwidacyjne. • Zawieszenie upadłości. • Inne problemy upadłości i likwidacji (m.in. skutki odwlekania upadłości). 	0,5
2.	Czynności związane z likwidacją jednostek gospodarczych (proceduralne i prawne)	<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja w spółce prawa handlowego (także Skarbu Państwa). • Likwidacja w spółce osobowej. • Likwidacja spółdzielni. • Likwidacja przedsiębiorstwa państwowego. • Likwidacja stowarzyszenia prowadzącego działalność gospodarczą. • Likwidacja fundacji. • Likwidacja prywatnej działalności gospodarczej. • Inne problemy likwidacji działalności. 	1

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Problematyka podatkowa w upadłości i likwidacji jednostek gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> Konsekwencje podatkowe upadłości i likwidacji podmiotu. Inne rozliczenia publiczno-prawne upadłości i likwidacji. Zawieszenie działalności do celów podatkowych. Odpowiedzialność za rozliczenia podatkowe w okresie upadłości i likwidacji. 	1,5
4.	Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa jednostek gospodarczych w okresie ich upadłości i likwidacji	<ul style="list-style-type: none"> Rachunkowość w okresie upadłości. Rachunkowość w okresie do dnia otwarcia likwidacji. Rachunkowość w okresie likwidacji. Bilans oraz sprawozdanie likwidacyjne na dzień zakończenia likwidacji. Angażowanie biegłego rewidenta w procesie upadłości likwidacji jednostek gospodarczych. Inne problemy rachunkowości związane z likwidacją jednostki gospodarczej. 	4
5.	Inne problemy i interpretacje w upadłości i likwidacji jednostek gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> Odzyskiwanie VAT po likwidacji. Sprzedaż składników majątkowych po likwidacji firmy. Jak korzystnie wycofać samochód z indywidualnej działalności gospodarczej 	0,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Likwidacja i upadłość podmiotów gospodarczych – aspekty bilansowe i podatkowe. SKWP, Warszawa 2015

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1578, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2171, z późn. zm.).
- Ustawa z 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (t.j. Dz. U. z 2016 r. , poz1574, z późn. zm.).
- Bugajny M., Proniewicz G: Prawa upadłościowe, a rachunkowość upadłego. „Rachunkowość” 12/2003.
- Gargal S.: Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz. C.H. Beck, Warszawa 2013.
- Likwidacja i upadłość podmiotów gospodarczych – aspekty bilansowe i podatkowe. Rachunkowość, Warszawa 2016.
- Likwidacja Spółki kapitałowej. Prawo, podatki, rachunkowość [red. nauk. W. Missala]. Wolters Kluwer, Warszawa 2013
- Podel W., Olszewska M.: Upadłość w praktyce. Komentarz, orzecznictwo piśmiennictwo, wzory, przykłady, przepisy. Difin, Warszawa 2012.
- Stepnowska-Michaluk M.: Likwidacja Spółdzielni. Fundacja na rzecz Polskich Związków Kredytowych – Instytut Stefczyka, Sopot 2009.
- Wytyczne Ministra Skarbu Państwa dotyczące postępowania w procesie likwidacji spółek z większością udziałem Skarbu Państwa i przedsiębiorstw państwowych. <http://nadzor.msp.gov.pl/nad/wytyczne-w-procesie-4/24139,wytyczne-w-procesie-lik...>
- Orzeczenia sądów i interpretacje podatkowe.
- Likwidacja spółek handlowych. Cykl artykułów w „Rachunkowości” Nr 4 z 2014 i dalsze.

Moduł V

Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie

Podstawowe cele szkolenia

- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu bilansowo-podatkowych aspektów niefinansowych aktywów trwałych wykorzystywanych w działalności operacyjnej.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu uznawania, wyceny, ujmowania, prezentacji i ujawniania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów różnic pomiędzy podejściem bilansowym i podatkowym, a w ramach podejścia bilansowego – pomiędzy przepisami Ustawy o rachunkowości i MSSF dotyczącymi niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych z zakresu uznawania, wyceny, ujmowania, prezentacji i ujawniania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej na podstawie prawa bilansowego (Ustawa o rachunkowości i MSSF) oraz podatkowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych badania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Promowanie najlepszych zasad (polityki) rachunkowości z zakresu niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Poprawa jakości badania sprawozdań finansowych w obszarze niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w rozwiązywaniu problemów praktycznych rachunkowości i badania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 z bloku rachunkowość, 8 z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu V

Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Część I Rachunkowość			
1.	Niefinansowe aktywa trwałe oraz ich rodzaje	<ul style="list-style-type: none"> Pojęcie niefinansowych aktywów trwałych oraz ich klasyfikacja według ustawy o rachunkowości i MSSF. 	0,5
2.	Rzeczowe aktywa trwałe oraz ich zużycie	<p>Ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnianie rzeczowych aktywów środków trwałych i środków trwałych w budowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> warunki uznawania środka trwałego za składnik aktywów, zasady identyfikacji obiektów inwentarzowych, wycena środków trwałych przy początkowym ujęciu: ustalenie wartości początkowej w transakcjach nabycia, ustalenie kosztu wytworzenia – środki trwałe w budowie, ujmowanie nakładów ponoszonych w trakcie użytkowania środków trwałych, umorzenie i amortyzacja środków trwałych, aktualizacja wyceny środków trwałych, zaprzestanie ujmowania środków trwałych, prezentacja i ujawnianie informacji o środkach trwałych w sprawozdaniu finansowym, uproszczenia w ewidencji środków trwałych, formalne, organizacyjne i techniczne problemy ewidencji środków trwałych. 	4
3.	Wartości niematerialne i prawne oraz ich zużycie	<p>Ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnianie wartości niematerialnych i prawnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> warunki uznawania określonego tytułu wartości niematerialnych i prawnych za składnik aktywów, zasady identyfikacji poszczególnych tytułów wartości niematerialnych i prawnych, wycena wartości niematerialnych i prawnych przy początkowym ujęciu: ustalenie wartości początkowej w transakcjach nabycia, ustalenie kosztu wytworzenia zakończonych prac rozwojowych, umorzenie i amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych, aktualizacja wyceny wartości niematerialnych i prawnych, zaprzestanie ujmowania tytułu wartości niematerialnych i prawnych, prezentacja i ujawnianie informacji o wartościach niematerialnych i prawnych w sprawozdaniu finansowym, formalne, organizacyjne i techniczne problemy ewidencji wartości niematerialnych i prawnych. 	3
6.	Sprawdzian wiadomości		0,5
Razem liczba godzin – rachunkowość 8			

Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Część II Rewizja finansowa			
1.	Akceptacja klienta i zlecenia	<ul style="list-style-type: none"> Wystarczalność kompetencji zawodowych w zakresie niefinansowych aktywów trwałych – specyficznych dla klienta. Akceptowalność ramowych założeń sprawozdawczości finansowej. Potwierdzenie przez kierownika jednostki odpowiedzialności za sprawozdanie finansowe. 	0,5
2.	Planowanie badania	<ul style="list-style-type: none"> Zrozumienie jednostki i jej działalności. Identyfikacja znaczących ryzyk. Planowanie reakcji na ryzyka na poziomie sprawozdania finansowego i stwierdzeń biegłego rewidenta. 	1,5
3.	Przeprowadzanie badania	<ul style="list-style-type: none"> Testy kontroli. Analityczne procedury wiarygodności. Szczegółowe testy wiarygodności. Badanie transakcji około dnia bilansowego. Badanie szacunków. Badanie prezentacji i ujawnień informacji. 	5,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin – rewizja finansowa 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie*. Autorzy: Monika Wołczyńska, Aneta Wilk-Łyś, CE KIBR, Warszawa 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. z 2016 r. poz. 1864)
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1578, z późn. zm.).
- Uchwała Nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej.
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017
- Przewodnik stosowania Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek, Tom 1 i 2. IFAC, KIBR, Warszawa 2014.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej (www.kibr.org.pl).
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość, 2015

Moduł VI

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek

Podstawowe cele szkolenia

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie przeprowadzania badania sprawozdań finansowych w sposób zgodny z wymogami Międzynarodowych Standardów Badania (KIBR).
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu przestrzegania wymogów etycznych i zasad kontroli wewnętrznej podczas wykonywania czynności rewizji finansowej.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z celami jakie biegły rewident powinien osiągnąć podczas badania sprawozdania finansowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokumentowania zrozumienia/poznania badanej jednostki w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Zapoznanie uczestników z niezbędnymi procedurami identyfikacji i oszacowania istotnych czynników ryzyka w podjęciu decyzji o przyjęciu lub odrzuceniu zlecenia, uzgodnienie i udokumentowanie decyzji podjęcia lub odrzucenia zlecenia w sposób zgodny z wymogami Międzynarodowych Standardów Badania (www.kibr.org.pl).
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie opracowania ogólnej strategii badania sprawozdania finansowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności przeprowadzania i dokumentowania poszczególnych etapów planowania badania.
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu identyfikacji ryzyka istotnych nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym oraz zapoznanie uczestników z wytycznymi dotyczącymi charakteru i sposobów identyfikacji znaczącego ryzyka oraz jego skutków w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z wytycznymi dotyczącymi działań podejmowanych w celu zrozumienia kontroli wewnętrznej istotnej dla badania: ocena modelu i wdrożenia kontroli wewnętrznej oraz dokumentacja tego etapu badania sprawozdania finansowego.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie ustalenia zakresu testowania jako reakcji na oszacowane czynniki ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania mających umożliwić wyciągnięcie uzasadnionych wniosków będących podstawą opinii z badania.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności przeprowadzania skutecznej dwustronnej komunikacji pomiędzy biegłym rewidentem a osobami sprawującymi nadzór nad jednostką oraz zapoznanie z zakresem przekazywanych informacji.
- Usystematyzowanie, pogłębienie wiedzy uczestników z zakresu wytycznych dotyczących wyrażania odpowiednio zmodyfikowanej opinii biegłego rewidenta o badanym sprawozdaniu finansowym w razie takiej konieczności.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu VI

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Pojęcie mniejszej i średniej jednostki w regulacjach krajowych i w EU. • Specyfika działalności małych i średnich jednostek. • Możliwość uproszczeń w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej według regulacji krajowych. • Dostępne wskazówki wydane przez IFAC i inne ciała dotyczące uproszczeń i skalowalności przy badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek. 	1
2.	Zakres tematyczny Międzynarodowych Standardów Badania	<ul style="list-style-type: none"> • Cel i zakres badania sprawozdania finansowego. • Ramowe założenia sprawozdawczości finansowej. • Cele określone w poszczególnych standardach. • Stosowanie standardów do badania mniejszych jednostek – uproszczenia przewidziane w poszczególnych standardach. • Podstawowe różnice między KSRF nr 1 i KSRF nr 2 a MSB. 	2
3.	Etap przygotowania badania – specyfika badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<p>Wstępne czynności związane z badaniem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akceptowanie i uzgodnienie warunków zlecenia, • zagadnienia dotyczące etyki i zasad zapewnienia jakości, • komunikowanie się z organami sprawującymi nadzór. <p>Planowanie badania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strategia badania, • zakres badania, • plan badania, • kierowanie i nadzór, • istotność pozycji podlegających badaniu. <p>Wiedza o jednostce i wpływ na szacowanie ryzyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środowisko kontroli wewnętrznej, • szacowanie ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym. <p>Dowody badania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wystarczalność i odpowiedniość dowodów badania, • ograniczenia w uzyskaniu dowodów badania. <p>Wpływ systemów IT na proces planowania badania mniejszych jednostek.</p> <p>Przykłady i zadania sytuacyjne.</p>	2

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
4.	Możliwość wykorzystania systemu kontroli wewnętrznej przy badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Specyfika systemów kontroli wewnętrznej w mniejszych jednostkach. • Możliwość polegania na kontroli wewnętrznej. • Reakcja na możliwość obejścia kontroli wewnętrznej. • Wpływ systemów IT na proces planowania badania mniejszych jednostek. 	2
5.	Etap badania właściwego – specyfika badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<p>Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca wykrywanie oszustw:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapytania do kierownictwa, testy, kwestionariusze, • badanie zgodności i wiarygodności. <p>Badanie zagadnień szczególnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • badanie danych szacunkowych, • rozszczenia sporne, • zasadność założenia kontynuacji działalności, • oświadczenia kierownictwa, • udział w inwentaryzacji składników majątkowych, • badanie sprawozdania finansowego po raz pierwszy – badanie bilansu otwarcia, • wycena w wartości godziwej poszczególnych składników majątkowych, • transakcje z jednostkami powiązanymi. <p>Ocena wpływu zdarzeń po dacie bilansu na sprawozdanie finansowe.</p> <p>Wykorzystywanie przez biegłego prac innych zespołów ludzkich – ekspertów i rzeczoznawców.</p> <p>Przykłady i zadania sytuacyjne.</p>	4
6.	Dokumentowanie zakończenia badania	<p>Sprawozdanie (opinia) biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rodzaj wydanej opinii a zgromadzone dowody badania. <p>Przegląd dokumentacji rewizyjnej i jej weryfikacja.</p> <p>Przykłady i zadania sytuacyjne.</p>	2
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Lachowski W.: *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*, CE KIBR, Warszawa 2016.
- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*
Autorzy: Ewa Sobińska, Beata Justyna Zakrzewska, CE KIBR 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Przewodnik IFAC odnośnie stosowania MSRF – stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.kibr.org.pl)
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały Nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej: (www.kibr.org.pl).
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSRF (www.kibr.org.pl).
- Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wprowadzone Uchwałą Nr 2784/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej nr 1 i 2 (www.kibr.org.pl).
- Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wprowadzone Uchwałą Nr 1378/32/2009 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 października 2009 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).

Moduł VII

Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru podmiotu uprawnionego

Podstawowe cele szkolenia

- Uporządkowanie wiedzy na temat zakresu regulacji ustawowych (europejskich i krajowych) oraz zawodowych dotyczących systemu kontroli jakości w firmie audytorskiej.
- Wyjaśnienie koncepcji i zasadności organizowania systemu kontroli jakości w firmie audytorskiej.
- Wyjaśnienie koncepcji skalowalności standardów kontroli jakości chroniących mniejsze podmioty przed nadmiernym przeregulowaniem organizacji.
- Przedstawienie i omówienie możliwych praktycznych zastosowań wymogów standardu kontroli jakości w wybranych obszarach organizacji firmy audytorskiej.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu VII

Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru podmiotu uprawnionego			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Podstawy prawne organizacji systemu kontroli jakości	<ul style="list-style-type: none"> Charakterystyka systemu nadzoru nad podmiotami uprawnionymi. System kontroli jakości podmiotu uprawnionego jako element systemu nadzoru nad jakością usług biegłego rewidenta. 	0,5
2.	System kontroli jakości w podmiocie uprawnionym	<p>Zakres przedmiotowy i podmiotowy systemu. Zapewnienie jakości usług biegłego rewidenta jako cel systemu kontroli jakości. Elementy systemu kontroli jakości:</p> <ul style="list-style-type: none"> polityki versus procedury, odpowiedzialność za jakość, zasady etyki, zasoby ludzkie, przyjmowanie zleceń, realizacja zleceń, monitoring. <p>Dokumentowanie systemu.</p>	1
3.	Determinanty organizacji systemu	<ul style="list-style-type: none"> Skalowalność MSKJ 1. Wpływ typów i rodzajów zleceń na system. Wpływ rodzajów obsługiwanych branż. Model realizowania zleceń. 	0,5
4.	Projektowanie systemu kontroli jakości w poszczególnych obszarach	<p>Odpowiedzialność kierownictwa. Zasady etyki:</p> <ul style="list-style-type: none"> wspólne, specyficzne dla czynności rewizji finansowej, Przyjmowanie zleceń: nowy klient, dotychczasowy klient (zlecenie powtarzalne, nowy typ zlecenia). <p>Personel:</p> <ul style="list-style-type: none"> członkowie podmiotu uprawnionego, personel zaangażowany w wykonywanie czynności rewizji finansowej. <p>Realizacja zlecenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> procedury realizacji badań sprawozdań finansowych, procedury realizacji innych zleceń. <p>Dodatkowa kontrola jakości:</p> <ul style="list-style-type: none"> kryteria, procedury kontroli jakości. <p>Monitoring. Dokumentacja systemu..</p>	5,5
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			8

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru podmiotu uprawnionego*. Autor: Agnieszka Kryśkiewicz-Burnos, CE KIBR, Warszawa 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wprowadzone Uchwałą Nr 2784/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Przewodnik IFAC dotyczący wdrażania kontroli jakości w małych i średnich firmach audytorskich (www.kibr.org.pl).
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSKJ 1 (www.kibr.org.pl).
- Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wprowadzone Uchwałą Nr 1378/32/2009 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 października 2009 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Przewodnik IFAC – zarządzanie w małych i średnich firmach audytorskich (www.kibr.org.pl).

Moduł VIII

Podział, łączenie i przekształcanie jednostek w świetle ustawy o rachunkowości i MSSF w aspekcie bilansowym i podatkowym

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań i standardów rachunkowości dotyczących połączeń, podziału oraz przekształceń jednostek.
- Zapoznanie uczestników z metodami rozliczeń połączeń i podziałów jednostek oraz odnośnymi obowiązkami w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych według przepisów polskich i MSSF.
- Zapoznanie uczestników z wymogami oraz praktycznymi aspektami wyceny aktywów i zobowiązań nabywanych jednostek.
- Zapoznanie uczestników z aspektami podatkowymi połączeń.
- Identyfikacja różnic pomiędzy MSSF a zasadami określonymi w przepisach polskich.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu VIII

Podział, łączenie i przekształcanie jednostek w świetle ustawy o rachunkowości i MSSF w aspekcie bilansowym i podatkowym			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Prawne aspekty podziału, połączeń i przekształceń jednostek gospodarczych	<ul style="list-style-type: none"> Przepisy regulujące zagadnienia związane z podziałem, połączeniami i przekształceniami jednostek. Wymogi dotyczące sporządzenia i badania planów połączenia lub podziału oraz planu przekształcenia. 	1
2.	Połączenia jednostek gospodarczych w świetle przepisów polskiego prawa bilansowego	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja nabywcy. Ustalenie momentu połączenia. Ustalenie wartości godziwej aktywów netto spółki przejmowanej w przypadku stosowania metody nabycia. Ustalenie ceny przejęcia. Metody alokacji ceny przejęcia do poszczególnych aktywów i zobowiązań spółki przejmowanej. Ustalenie wartości firmy. Metoda łączenia udziałów. Ujawnianie informacji i wymóg badania. 	2,5
3.	Zastosowanie przepisów polskiego prawa bilansowego przy podziałach spółek	<ul style="list-style-type: none"> Podział jednostek w świetle przepisów ustawy o rachunkowości i rozporządzenia Ministra Finansów. Wyodrębnienie Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa (ZCP). Ustalenie wartości ZCP. 	1
4.	MSSF 3 <i>Połączenia przedsięwzięć</i> – zastosowanie przepisów dla spółek sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja jednostki przejmującej. Ustalenie momentu połączenia. Ujmowanie i wycena nabytych aktywów netto. Ustalenie ceny przejęcia. Ujmowanie i wycena wartości firmy lub zysku z tytułu okazynego nabycia. Koszty związane z przejęciem. Połączenia realizowane etapami. Transakcje pomiędzy jednostkami znajdującymi się pod wspólną kontrolą. Późniejsza wycena. Ujawnianie informacji. Zastosowanie przepisów MSSF 3 do podziału jednostek gospodarczych. Porównanie przepisów MSSF 3 i polskiego prawa bilansowego. 	2,5
5.	Konsekwencje podatkowe połączenia, podziału i przekształcenia	<ul style="list-style-type: none"> Konsekwencje podatkowe CIT. Konsekwencje podatkowe VAT. Podatek od czynności cywilnoprawnych. Sukcesja praw i obowiązków. Amortyzacja nabytego majątku trwałego. 	0,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			8

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Luty Z., Luty P., Markisz M.: *Podział, łączenie i przekształcanie jednostek w świetle ustawy o rachunkowości i MSSF w aspekcie bilansowym i podatkowym*. SKWP, Warszawa 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (Dz. U. Nr 169 poz.1327, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1578, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.).
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 3 *Połączenia przedsięwzięć*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 11 *Wspólne ustalenia umowne*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*.
- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017
- International Financial Reporting Standards 2016, IASB.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość 2015

Moduł IX

Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi

Podstawowe cele szkolenia

- Nabycie wiedzy na temat związku środowiska informatycznego z rzetelnością i kompletnością informacji finansowych.
- Zrozumienie wymagań koniecznych do spełnienia przez system informatycznych wymagań zawartych w ustawie o rachunkowości.
- Nabycie umiejętności wyboru pomiędzy badaniem środowiska informatycznego a badaniem szczegółowym.
- Zdobycie wiedzy na temat właściwego formułowania oczekiwań biegłego rewidenta w odniesieniu do członków zespołu i ekspertów badających systemy informatyczne, ze szczególnym uwzględnieniem ogólnego celu badania.
- Nabycie przez słuchaczy wiedzy o najlepszych praktykach w zakresie badania systemów informatycznych.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa. Sprawdzan wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu IX

Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Środowisko informatyczne a sprawozdanie finansowe	<ul style="list-style-type: none"> Podstawy prawne oraz stosowane standardy pracy w środowisku informatycznym. Wpływ środowiska informatycznego na osiągnięcia wysokiej jakości sprawozdania finansowego. 	1
2.	Wymagania odnośnie systemu informatycznego zgodnie z ustawą o rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości. Wytyczne dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera. 	1,5
3.	Badanie środowiska informatycznego a badanie szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> Cel badania środowiska informatycznego zgodnie z KSRF 1 oraz Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej. Audyt środowiska kontroli wewnętrznej w obszarze informatycznym. Kontrole na poziomie aplikacji. Wpływ badania środowiska informatycznego na badanie szczegółowe jednostki. Wykorzystanie komputerowych technik audytu. Najlepsze praktyki stosowane w badaniu środowiska informatycznego. Zastosowanie badania szczegółowego do osiągnięcia niezbędnych zapewnień w obliczu braku możliwości przeprowadzenia badania środowiska informatycznego. 	3
4.	Badanie systemów informatycznych – korzystanie przez biegłego rewidenta z pracy członków zespołu i ekspertów	<ul style="list-style-type: none"> Zasady korzystania przez biegłego rewidenta z pracy ekspertów. Nadzór biegłego rewidenta. Komunikacja biegłego rewidenta. Zasady współpracy biegłego rewidenta z ekspertami przy badaniu systemów informatycznych. 	2
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			8

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi*, autorzy: Agnieszka Gajewska, Andrzej Karpiak, CE KIBR, Warszawa 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047 z późn. zmian.)
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej nr 1 „Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych”.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej wprowadzone uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania.
- Stanowisko Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych – załącznik do uchwały nr 5/10 KSR z dnia 13 kwietnia 2010 r.

Moduł X

Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań i standardów rachunkowości dotyczących inwestycji finansowych.
- Zapoznanie uczestników z definicjami, zasadami ujęcia, wyceny oraz obowiązkami w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych w zakresie inwestycji finansowych według przepisów polskich i MSSF.
- Zapoznanie uczestników z praktycznymi aspektami ujmowania i wyceny bilansowej inwestycji finansowych.
- Zasygnalizowanie aspektów podatkowych związanych z inwestycjami finansowymi.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rachunkowości, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu X

Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie – obowiązujące przepisy i istota inwestycji oraz rodzaje inwestycji finansowych	<ul style="list-style-type: none"> Definicja inwestycji finansowych i ich rodzaje. Inwestycje finansowe w ustawie o rachunkowości i rozporządzeniu o instrumentach finansowych. Obowiązujące MSSF w zakresie instrumentów finansowych. 	1
2.	Klasyfikacja i reklasyfikacja aktywów finansowych zaliczanych do inwestycji dla potrzeb wyceny i ujawnień	<ul style="list-style-type: none"> Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Pożyczki i należności. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Różnice pomiędzy MSSF a przepisami polskimi. 	3
3.	Wycena początkowa i bilansowa aktywów finansowych zaliczanych do inwestycji	<ul style="list-style-type: none"> Wycena w momencie początkowego ujęcia. Definicja wartości godziwej. Wycena aktywów po początkowym ujęciu. Wycena w skorygowanej cenie nabycia. 	3
4.	Utrata wartości inwestycji finansowych	<ul style="list-style-type: none"> Przesłanki utraty wartości. Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia. Utrata wartości aktywów wycenianych w wartości godziwej. Odwracanie utraty wartości. 	1
5.	Inwentaryzacja	<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja inwestycji finansowych. 	1
6.	Wyłączanie z ksiąg rachunkowych instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe zasady wyłączania z ksiąg rachunkowych instrumentów finansowych. 	1,5
7.	Prezentacja inwestycji finansowych i ujawnianie informacji	<ul style="list-style-type: none"> Wycena w momencie początkowego ujęcia. Definicja wartości godziwej. Wycena aktywów po początkowym ujęciu. Wycena w skorygowanej cenie nabycia. 	3
8.	Rachunkowość zabezpieczeń	<ul style="list-style-type: none"> Istota rachunkowości zabezpieczeń. Rodzaje zabezpieczeń. Ocena efektywności zabezpieczenia. Rozliczenie. 	2
9.	Podatkowe aspekty inwestycji	<ul style="list-style-type: none"> Opodatkowanie niepochodnych instrumentów finansowych. Opodatkowanie pochodnych instrumentów finansowych. 	1,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Sowińska-Kobelak D.: *Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe*. SKwP, Warszawa 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz 1047, z późn. zmian.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149, poz. 1674, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.).
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 32 *Instrumenty finansowe: prezentacja*.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 *Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 *Instrumenty finansowe*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 *Wycena w wartości godziwej*.
- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017
- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość*, Warszawa 2015

Moduł XI

Inwestycje niefinansowe – aspekty bilansowe i podatkowe

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie istniejących uregulowań prawnych i standardów rachunkowości dotyczących inwestycji niefinansowych.
- Przedstawienie definicji, zasad ujęcia, wyceny oraz obowiązków w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych w zakresie inwestycji niefinansowych.
- Zapoznanie uczestników z praktycznymi aspektami wyceny inwestycji niefinansowych w wartości godziwej.
- Zapoznanie uczestników z aspektami podatkowymi inwestycji niefinansowych.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość. Sprawdzań wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XI

Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Inwestycje niefinansowe według przepisów ustawy o rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> Definicje inwestycji. Nieruchomości i wartości niematerialne i prawne zaliczane do inwestycji – dostępne metody wyceny bilansowej: <ul style="list-style-type: none"> cena nabycia, cena rynkowa, wartość godziwa. Utrata wartości inwestycji niefinansowych 	2,5
2.	MSR 40 <i>Nieruchomości inwestycyjne</i>	<ul style="list-style-type: none"> Zakres przedmiotowy standardu i podstawowe definicje. Ujmowanie i wycena początkowa. Modele wyceny nieruchomości inwestycyjnych: <ul style="list-style-type: none"> model ceny nabycia, model wartości godziwej. Przeniesienia nieruchomości do i z nieruchomości inwestycyjnych. Zbycie nieruchomości inwestycyjnych. Ujawnianie informacji. 	3
3.	Wartość godziwa nieruchomości	<ul style="list-style-type: none"> Największe i najlepsze wykorzystanie aktywa. Podejścia do wyceny: <ul style="list-style-type: none"> podjęcie rynkowe, podjęcie kosztowe, podjęcie przychodowe. Operaty szacunkowe – na co zwracać uwagę. 	0,5
4.	Utrata wartości inwestycji według MSR 36 <i>Utrata wartości aktywów</i>	<ul style="list-style-type: none"> Zakres oraz podstawowe pojęcia użyte w standardzie. Identyfikacja aktywów pod względem możliwości utraty wartości. Wartość odzyskiwalna. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. 	1
5.	Aspekty podatkowe	<ul style="list-style-type: none"> Wpływ metod wyceny na podatek dochodowy odroczony. Amortyzacja. 	0,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Iwaniec M.: *Inwestycje niefinansowe – aspekty bilansowe i podatkowe*. SKwP, Warszawa 2016.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1888, z późn. zm.).
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 40 *Nieruchomości inwestycyjne*.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 *Wycena w wartości godziwej*.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 36 *Utrata wartości aktywów*.
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 4 *Utrata wartości aktywów*.
- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017
- *Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość*, Warszawa 2015

Moduł XII

Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów

Podstawowe cele szkolenia

- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu kalkulacji kosztów wytworzenia wyrobów i usług.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów różnic pomiędzy różnymi rozwiązaniami rachunku kosztów i ich wpływu na prawidłową wycenę zapasów wyrobów gotowych i produkcji niezakończonych.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności postrzegania wyceny produktów jako ważnego obszaru zniekształcenia sprawozdania finansowego.
- Poprawa jakości rachunku kosztów w przedsiębiorstwach.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie prawidłowego rachunku kosztów.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XII

Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> Cel szkolenia Omówienie zasad wyceny zapasów zgodnie wymaganiami Ustawy o Rachunkowości i Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 2. 	0,5
2.	Ustalanie kosztu wytworzenia produktów	<ul style="list-style-type: none"> Zasady identyfikacji obiektów kosztów dla potrzeb ustalania kosztu wytworzenia produktu. Kluczowe czynniki, które powinny być uwzględniane przy wyodrębnianiu obiektów kalkulacji. Elementy składowe kosztu wytworzenia produktu. Koszty pośrednie zmienne i stałe oraz metody podziału kosztów na zmienne i stałe (z wykorzystaniem przykładów). 	3
3.	Niewykorzystane zdolności produkcyjne i ich wpływ na wycenę produktów	<ul style="list-style-type: none"> Zdolności produkcyjne, ich pomiar oraz czynniki, które powinny być wzięte pod uwagę przy pomiarze zdolności produkcyjnych. Koszty niewykorzystanych zdolności produkcyjnych. 	2
4.	Ujęcie w księgach, ujawnienie i prezentacja w sprawozdaniu finansowym produktów obejmujących wyroby gotowe, półfabrykaty, produkty w toku i usługi krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Wycena na dzień początkowego ujęcia i na dzień bilansowy. Ujawnianie i prezentacja informacji o koszcie wytworzenia produktów i koszcie niewykorzystanych zdolności produkcyjnych. 	2
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			8

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Świderska G. K.: *Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów*. SKwP, MAC Cons., Warszawa 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Krajowy Standard Rachunkowości nr [w trakcie przygotowania] *Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów*. W przypadku braku standardu – *Stanowisko w sprawie ustalania kosztu wytworzenia dla celów bilansowej wyceny zapasów* przyjęte na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2007 r. i opublikowane w Dz. Urz. Ministra Finansów z 2007 r. Nr 2, poz 11.
- Controlling kosztów i rachunkowość zarządcza [red. G.K. Świderska]. Difin, MAC Cons., Warszawa 2010.
- Wzorcowy plan kont, [red. G.K. Świderska] Wolters Kluwer, Warszawa 2016.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość, Warszawa 2015

Moduł XIII

Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów/wizytatorów Krajowej Komisji Nadzoru

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań dotyczących sprawowania przez Krajową Komisję Nadzoru kontroli nad przestrzeganiem przepisów i procedur związanych z wykonywaniem czynności rewizji finansowej przez biegłych rewidentów oraz działalnością podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.
- Wskazanie istotnych nieprawidłowości w dokumentacjach rewizyjnych z badania sprawozdań finansowych stwierdzonych w trakcie kontroli przeprowadzanej przez KKN z zakresu braku zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymaganiami dotyczącymi niezależności.
- Zapoznanie uczestników z zakresem kontroli formalno-prawnej działalności podmiotu uprawnionego wraz ze wskazaniem najczęściej występujących nieprawidłowości w powyższym zakresie.
- Omówienie nieprawidłowości z zakresu udokumentowania i działania systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XIII

Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów/wizytatorów Krajowej Komisji Nadzoru			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań dotyczących sprawowania kontroli działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych przez Krajową Komisję Nadzoru 	1
2.	Zasady i procedury kontroli działalności podmiotów uprawnionych oraz zgodności dokumentacji rewizyjnych z badania sprawozdań finansowych z obowiązującymi standardami rewizji finansowej	<p>Wyjaśnienie koncepcji kontroli sprawowanej przez Krajową Komisję Nadzoru nad wykonywaniem zawodu przez biegłych rewidentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie ogólnych zasad przeprowadzania kontroli, • przedstawienie programu i miejsca kontroli, • wskazanie zakresu kontroli, • omówienie uprawnień kontrolowanego, • wskazanie uprawnień osób przeprowadzających kontrolę, • omówienie protokołu z kontroli, • omówienie trybu zakończenia kontroli. 	2

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Istotne nieprawidłowości w dokumentacjach rewizyjnych z badania sprawozdań finansowych z zakresu braku zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej i wymaganiami dotyczącymi niezależności	Omówienie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień): <ul style="list-style-type: none"> nieprawidłowości z zakresu braku zgodności z obowiązującymi standardami rewizji finansowej, braku niezależności kluczowych biegłych rewidentów oraz podmiotów uprawnionych przy wykonywaniu czynności rewizji finansowej. 	8
4.	Zakres kontroli formalno-prawnej działalności podmiotu uprawnionego	Wskazanie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień): <ul style="list-style-type: none"> nieprawidłowości z zakresu braku zgodności działalności podmiotu uprawnionego z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. 	2
5.	Wymogi dotyczące systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym	Omówienie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień): <ul style="list-style-type: none"> nieprawidłowości z zakresu udokumentowania systemu wewnętrznej kontroli jakości, nieprawidłowości z zakresu działania systemu wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym. 	2,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Uwaga:** Działania dotyczące wydania materiału szkoleniowego dla słuchaczy (ćwiczenia) nt. Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów/wizytatorów Krajowej Komisji Nadzoru **wstrzymane do czasu ogłoszenia nowej ustawy**

Autor: Regina Frąckowiak
Wydawca CE KIBR

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- [projekt] Ustawa z dnia _____ o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z ____ r. poz. ____).
- Rozdział 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 1829, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2010 r. w sprawie kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych (Dz. U. Nr 16, poz. 83).
- Rozdział 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Procedury wykonywania kontroli przyjęte postanowieniem nr 53/12/2016 Krajowej Komisji Nadzoru z dnia 14 stycznia 2016 r. w sprawie procedur wykonywania kontroli.
- Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów w brzmieniu ustalonym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów Nr 4249/60/2011 z dnia 13 czerwca 2011r. roku w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, zmienione uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów Nr 206/6/2015 z dnia 3 listopada 2015 r. (www.kibr.org.pl).
- Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych stanowiące załącznik do uchwały Nr 2784/52/2015r. Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.kibr.org.pl).

Moduł XIV

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Podstawowe cele szkolenia

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie przeprowadzania badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek z wykorzystaniem kontroli wewnętrznej w sposób zgodny z wymogami Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania (MSB).
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat istoty, komponentów i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w stopniu umożliwiającym wykorzystanie tej wiedzy przy świadczeniu innych usług atestacyjnych (w tym objętych zakresem KSRF 3402).
- Zwrócenie uwagi na specyficzne aspekty związane z możliwością polegania na skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w mniejszych jednostkach, ryzyku obejścia systemu przez kierownictwo oraz problemach z brakiem formalizacji procedur.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z wytycznymi dotyczącymi kroków podejmowanych w celu zrozumienia kontroli wewnętrznej istotnej dla badania: ocena modelu i wdrożenia kontroli wewnętrznej oraz dokumentacja związanych z tym zagadnień.
- Nabycie wiedzy na temat związku kontroli wewnętrznej (w tym w obszarze systemów informatycznych) z rzetelnością i kompletnością informacji finansowych oraz szeroko rozumianym ryzykiem zniekształcenia sprawozdania finansowego.
- Ułatwienie dokonania wyboru pomiędzy badaniami zgodności a badaniami wiarygodności (tam gdzie jest to możliwe).
- Zdobywanie wiedzy na temat właściwego formułowania oczekiwań biegłego rewidenta w odniesieniu do członków zespołu i ewentualnie ekspertów zewnętrznych, którym chcemy zlecić zbadanie elementów systemu kontroli wewnętrznej (w tym systemów informatycznych), ze szczególnym uwzględnieniem ogólnego celu badania.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XIV

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Pojęcie małej i średniej jednostki w regulacjach krajowych i EU. • Specyfika rodzaju działalności i zarządzanie ryzykiem w małych i średnich podmiotach. • Definicja, istota i cele kontroli wewnętrznej. • Możliwość polegania na skuteczności systemu kontroli wewnętrznej a ryzyko zlecenia, wielkość i specyfika jednostki (w tym niesformalizowane procedury kontrolne). 	1
2.	Wykorzystanie systemu kontroli wewnętrznej według KSRF w brzmieniu MSB – zagadnienia ogólne	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązek i możliwość wykorzystania kontroli wewnętrznej w badaniu (poczynając od procedur akceptacji klienta). • Miejsce kontroli wewnętrznej w modelu badania według MSB. • Wpływ systemów IT, wykorzystywanych w jednostce, na proces badania. • Wady i zalety korzystania z oceny systemu kontroli wewnętrznej – wpływ na pracochłonność, efektywność i skuteczność badania (w tym wybór prób, częstotliwość testowania kontroli oraz badanie transakcji masowych). • Reakcja na możliwość obejścia kontroli wewnętrznej i ryzyko oszustwa. • Korzystanie z pomocy eksperta. • Przykłady i zadania sytuacyjne. 	3
3.	Cele i komponenty systemu kontroli wewnętrznej a reakcja rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> • Model COSO i inne modele a MSB. • Cele i komponenty systemu kontroli wewnętrznej: <ul style="list-style-type: none"> – środowisko kontroli, – procesy oceny ryzyka przez jednostkę, – system informacyjny, – działania kontrolne znaczące dla badania, – monitorowanie kontroli. • Oczekiwania co do skuteczności kontroli wewnętrznej w danym obszarze a reakcja rewizyjna. • Elementy kontroli na poziomie jednostki i procesów biznesowych. • Ocena modelu kontroli wewnętrznej – w tym proces 4 kroków. • Specyfika rozwiązań kontroli w odniesieniu do transakcji typowych oraz nietypowych. • Zalety łączenia badań wiarygodności z badaniami zgodności. • Możliwość wykorzystania dowodów badania w zakresie kontroli wewnętrznej sporządzonych przez innych biegłych (KSRF 402). • Przykłady i zadania sytuacyjne. 	3
4.	Kontrola wewnętrzna a systemy IT	<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ stopnia z informatyzowania działalności jednostki na proces badania (w tym ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego) i model kontroli wewnętrznej (szanse i zagrożenia). • Znaczenie kontroli IT w procesie badania. • Kontrole ogólne i aplikacyjne IT. • Kontrole ręczne i automatyczne. • Możliwość wykorzystania informatycznych narzędzi wspomagających badanie. • Korzystanie z pomocy ekspertów. • Przykłady i zadania sytuacyjne. 	3

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
5.	Zagadnienia związane z kontrolą wewnętrzną w dokumentacji z badania	<ul style="list-style-type: none"> Przykłady dokumentacji – Rozpoznanie, wdrożenie i funkcjonowanie komponentów kontroli wewnętrznej, możliwość uproszczeń. 	2
6.	Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie świadczenia innych niż badanie usług atestacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> Wiedza na temat systemu kontroli wewnętrznej wymagana przy świadczeniu innych usług – nacisk na obszary różnic w stosunku do tego co jest wymagane przy badaniu. Atestacja elementów systemu kontroli wewnętrznej klienta jako przykład rozwoju innych niż badanie sprawozdań finansowych usług biegłego rewidenta. Wykorzystanie KSRF 3402. Przykłady i zadania sytuacyjne. 	3
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych*
Autor: Monika Wołczyńska
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Przewodnik IFAC odnośnie stosowania MSRF – stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.kibr.org.pl).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej: (www.kibr.org.pl).
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSRF (www.kibr.org.pl).
- Kontrola wewnętrzna – zintegrowana struktura ramowa – (COSO I)*. PIKW 2008.
- Kałużny S.: *Kontrola wewnętrzna – teoria i praktyka*. PIKW 2016.
- Auditing and Assurance Services – An Integrated Approach*. Arens, Elder, Beasley 2016.
- Maciejewska I.: *Wpływ rozwoju technologii informatycznych na praktykę badania sprawozdań finansowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej*, Materiały pokonferencyjne XII Doroczna Konferencja Audytyngu KIBR, Warszawa 2011.
- Skalawalność MSRF oraz MSKJ 1 kluczem efektywnie przeprowadzonego badania*. Seminarium, Warszawa, 07.11.2013 r. (www.kibr.org.pl).

Moduł XV

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes
– kluczowe założenia, normy, standardy
oraz zarządzanie ryzykami

Podstawowe cele szkolenia

- Nabycie przez uczestników wiedzy na temat wyzwań i celów zrównoważonego rozwoju, które mają swoje przełożenie na budowę trwałej wartości firmy.
- Zwiększenie wiedzy uczestników na temat związku pomiędzy globalnymi wyzwaniami zrównoważonego rozwoju a zarządzaniem wpływami społecznymi i środowiskowymi przedsiębiorstwa.
- Podniesienie poziomu wiedzy uczestników z zakresu kluczowych praktyk zarządzania organizacją z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju, które przyczyniają się do transparentności i zwiększania skuteczności zarządzania ryzykiem.
- Rozwinięcie wśród uczestników wiedzy o kluczowych z perspektywy zarządzania CSR w przedsiębiorstwie normach i standardach.
- Nabycie przez uczestników wiedzy na temat obszarów wdrażania zasad i praktyk odpowiedzialnego biznesu przez przedsiębiorstwa.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin : 4 godziny z bloku rachunkowość i 4 godziny z bloku rewizja finansowa. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XV

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzeni	<p>Cel szkolenia Wyjaśnienie głównych założeń i praktycznego wymiaru pojęć: zrównoważony rozwój oraz odpowiedzialny biznes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definicja zrównoważonego rozwoju i zakres pojęcia, • definicja CSR (odpowiedzialnego biznesu) i zakres pojęcia, • związek pomiędzy pojęciami i ich rola w działalności gospodarczej. 	2
2.	Fundamentalne praktyki odpowiedzialnego biznesu	<p>Wyjaśnienie praktycznego wymiaru koncepcji odpowiedzialnego biznesu i obszarów wdrażania CSR na przykładzie praktyk firm i podejścia do raportowania ich wpływu społecznego, gospodarczego lub środowiskowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 fundamentalne praktyki odpowiedzialnego biznesu, • przykłady dialogu z interesariuszami i jego rola w zarządzaniu firmą z perspektywy CSR, • analiza wpływu społecznego i gospodarczego przedsiębiorstwa – przykłady, • obszary wdrażania zasad i praktyk CSR – przykłady 	3

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Kluczowe normy i standardy	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie i krótkie omówienie zakresu kluczowych norm i standardów odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju a także wytycznych regulatorów istotnych dla firm prowadzących działalność gospodarczą w Polsce. 	1
4.	Praktyki odpowiedzialnego biznesu a zarządzanie ryzykiem	<p>Wskazanie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień) na konieczność monitoringu i zarządzania przez przedsiębiorstwa ryzyk pozafinansowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> definicja ryzyka grupy ryzyk wyzwania zrównoważonego rozwoju a zarządzanie ryzykiem w firmie – przykłady raportowanie CSR wg GRI G4 a zagadnienie zarządzania ryzykiem w prowadzeniu działalności biznesowej 	1,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.)
- Implementation Manual (GRI G4), GRI 2013.
- Reporting Standard Principles and Disclosure (GRI G4), GRI 2013.
- Informator – „Krajowa Izba Biegłych Rewidentów odpowiedzialny partner dla biznesu” http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/pliki/KIBR_CSR_uletka.pdf
- Standard GRI G4 w wersji polskiej (podręcznik stosowania wytycznych oraz zasady raportowania i wskaźniki), http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/news/G4IM_Podrecznikstosowaniawytycznych.pdf
- Przewodnik po raportowaniu niefinansowym https://www.mr.gov.pl/media/15933/MG_CSR_raport_WEB_6.pdf
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Rola biegłych rewidentów w weryfikacji informacji niefinansowych http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/pliki/Dyrektywa_UE_w_sprawie_ujawniania_informacji_niefinansowych_PL.pdf
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Jak zapewnić wysoką jakość i spójność sprawozdawczości http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/pliki/FEE_position_paper_EU_NFI_Directive_final_PL.pdf

Moduł XVI

Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4

Podstawowe cele szkolenia

- Nabycie wiedzy w zakresie systemu GRI G4 oraz jego elementów składowych.
- Nabycie wiedzy w zakresie zasad raportowania danych niefinansowych przy aplikacji standardu GRI G4.
- Umiejętność zastosowania zasad dotyczących treści w praktyce.
- Zrozumienie procesu raportowania wg wytycznych GRI G4 oraz wpływu tego procesu na weryfikację raportu.
- Nabycie wiedzy w zakresie doboru wskaźników GRI G4.
- Rozwinięcie wiedzy w zakresie poszczególnych grup wskaźników (środowiskowych, społecznych, ekonomicznych).
- Poznanie relacji między obszarami ujawniania danych, wynikającymi z dyrektywy 2014/95/UE a obszarami standardu GRI G4.
- Znajomość usług GRI w zakresie podnoszenia wiarygodności raportu.
- Wzrost wiedzy na temat zaleceń GRI w zakresie weryfikacji raportów.
- Umiejętność wskazania podstawowych różnic pomiędzy raportowaniem finansowym, niefinansowym oraz zintegrowanym.
- Relacje GRI w stosunku do innych standardów CSR oraz standardów raportowania niefinansowego.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin, 8 godzin z bloku rachunkowość i 8 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XVI

Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Wyjaśnienie definicji, genezy i trendów raportowania niefinansowego: • Geneza i terminy związane z raportowaniem niefinansowym. • Rozwój raportowania niefinansowego. • Trendy raportowania niefinansowego. 	3
2.	System GRI a inne standardy raportowania	<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne GRI – główne założenia. • GRI a inne systemy raportowania niefinansowego. • GRI a dyrektywa 2014/95/UE. 	1,5

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Składowe systemu GRI	GRI G4 – struktura wytycznych i elementy składowe <ul style="list-style-type: none"> • Wskaźniki GRI. • Poziomy aplikacji. • Suplementy sektorowe. • Przykłady raportów GRI. 	3
4.	Podsumowanie	Podsumowanie najważniejszych informacji z dnia 1	0,5
5.	Proces raportowania przy aplikacji standardu GRI G4	Etapy procesu raportowania wg GRI G4 <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do procesu raportowania. • Główne etapy procesu raportowania. 	4,5
6.	Weryfikacja raportu niefinansowego – wyzwania	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi GRI w zakresie podnoszenia wiarygodności raportu niefinansowego. • Wytuczne GRI w zakresie weryfikacji raportu niefinansowego. • Praktyka weryfikacji raportów niefinansowych na polskim rynku. • Trendy w zakresie weryfikacji raportów niefinansowych. 	3
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 16			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.)
- Implementation Manual (GRI G4), GRI 2013.
- Reporting Standard Principles and Disclosure (GRI G4), GRI 2013.
- Informator – „Krajowa Izba Biegłych Rewidentów odpowiedzialny partner dla biznesu” http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/pliki/KIBR_CSR_uletka.pdf
- Standard GRI G4 w wersji polskiej (podręcznik stosowania wytycznych oraz zasady raportowania i wskaźniki) http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/news/G4IM_Podrecznikstosowaniawytycznych.pdf
- Przewodnik po raportowaniu niefinansowym https://www.mr.gov.pl/media/15933/MG_CSR_raport_WEB_6.pdf
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Rola biegłych rewidentów w weryfikacji informacji niefinansowych http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/pliki/Dyrektywa_UE_w_sprawie_ujawniania_informacji_niefinansowych_PL.pdf
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Jak zapewnić wysoką jakość i spójność sprawozdawczości http://www.kibr.webserwer.pl/_doc/pliki/FEE_position_paper_EU_NFI_Directive_final_PL.pdf

Moduł XVII

Konsolidacja sprawozdań finansowych

Podstawowe cele szkolenia

- Poszerzenie wiedzy z zakresu przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości i MSSF.
- Przedstawienie procesu przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego w oparciu o szereg przykładów korekt i wyłączeń konsolidacyjnych wprowadzanych w kolejnych latach obrotowych.
- Wypracowanie wśród uczestników szkolenia umiejętności ustalania korekt konsolidacyjnych wprowadzanych do wybranych elementów sprawozdania poprzez samodzielne rozwiązywanie przykładów podsumowujących omawiane zagadnienia.
- Identyfikacja najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości związanych z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i ustaleniem korekt konsolidacyjnych.
- Omówienie zakresu i formy dokumentacji konsolidacyjnej.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 24 godziny z bloku rachunkowość z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczegółowe

- Uczestnicy szkolenia powinni zapoznać się z aktami prawnymi dotyczącymi przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Prowadzący, w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie, powinien przedstawić praktyczne aspekty związane z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i wyliczeniem korekt konsolidacyjnych.
- Poprzez warsztatowy charakter szkolenia, rozwiązywanie przykładów w trakcie szkolenia uczestnicy powinni rozszerzyć wiedzę z zakresu konsolidacji.
- Prowadzący powinien zwrócić szczególną uwagę na dane źródłowe niezbędne do ustalania korekt konsolidacyjnych, prawidłowość i kompletność dokumentacji konsolidacyjnej, obowiązki jednostki dominującej i jednostek zależnych w zakresie przygotowania sprawozdania skonsolidowanego.

Konspekt zajęć do Modułu XVII

Konsolidacja sprawozdań finansowych			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie Podstawowe zasady konsolidacji zgodnie z ustawą o rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Omówienie podstawowych definicji jednostek objętych konsolidacją, wyceną metodą praw własności, wyłączeń z obowiązku sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, wyłączeń jednostek z konsolidacji, obowiązków jednostki dominującej i jednostek zależnych w zakresie konsolidacji. 	2
2.	Podstawowe zasady konsolidacji metodą pełną	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie podstawowych założeń konsolidacji metodą pełną. 	0,5
3.	Konsolidacja metodą pełną – korekty związane z utworzeniem jednostki zależnej	<p>Przystawienie korekt i wyłączeń związanych z utworzeniem przez jednostkę dominującą jednostki zależnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objęcie udziałów lub akcji gotówką, • objęcie udziałów lub akcji aportem, • zasady ustalania kapitału mniejszości. 	3,5
4.	Konsolidacja metodą pełną – korekty związane z nabyciem udziałów w jednostkach zależnych	<p>Przystawienie korekt i wyłączeń związanych z nabyciem przez jednostkę dominującą udziałów w jednostce zależnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustalenie korekt na dzień nabycia i w latach następnym, • wyliczenie wartości firmy, ujemnej wartości firmy, kapitału mniejszości. 	2
5.	Wartość godziwa na dzień przejścia kontroli	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie zasad ustalania wartości godziwej aktywów netto jednostek zależnych na dzień przejścia kontroli i w latach następnym. 	3
6.	Odpisy wartości firmy i ujemnej wartości firmy	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustalania odpisów amortyzacyjnych i aktualizujących wartość firmy i ujemną wartość firmy. 	1
7.	Zmiany udziału w jednostkach zależnych	<p>Przystawienie korekt i wyłączeń związanych z:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podwyższeniem kapitału podstawowego w jednostkach zależnych (gotówka / aport), • zakupem dodatkowych udziałów w jednostkach zależnych. 	2
8.	Konsolidacja metodą pełną – eliminacje transakcji w ramach grupy kapitałowej	<p>Omówienie zasad ustalania i eliminowania transakcji pomiędzy jednostkami objętymi konsolidacją:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dywidend, • należności i zobowiązań, • przychód i kosztów, • sów i środków trwałych). 	5
9.	Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustalania skonsolidowanego wyniku na sprzedaży całości lub części udziałów w jednostkach zależnych, wprowadzania korekt związanych ze sprzedażą do poszczególnych elementów sprawozdania. 	1

Konsolidacja sprawozdań finansowych			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
10.	Zagraniczne jednostki zależne	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie zasad przeliczania sprawozdania finansowego zagranicznej jednostki zależnej, ustalenie różnic kursowych z przeliczenia kapitału własnego. 	1
11.	Konsolidacja metodą proporcjonalną	<ul style="list-style-type: none"> Omówienie podstawowych zasad konsolidacji metodą proporcjonalną, ustalania korekt związanych z utworzeniem i nabycie udziałów w jednostkach współzależnych. 	0,5
12.	Wycena udziałów metodą praw własności	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie zasad wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych metodą praw własności w kolejnych latach obrotowych, ustalenie wartości firmy, ujemnej wartości firmy, rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych, ustalenie wyniku na sprzedaży udziałów w tych jednostkach. 	1,5
13.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			24

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Zbiór zadań nt. *Konsolidacja sprawozdań finansowych*
Autor: Artur Raciński
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zmian.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (Dz. U. Nr 169 poz. 1327, z późn. zm.).
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 1 *Rachunek przepływów pieniężnych*.
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 2 *Podatek dochodowy*.
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 4 *Utrata wartości aktywów*.
- MSSF 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*
- MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe*
- MSR 36 *Utrata wartości aktywów*
- Raciński A.: *Konsolidacja sprawozdań finansowych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017

Moduł XVIII

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Podstawowe cele szkolenia

- Usystematyzowanie wiedzy z zakresu weryfikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Przedstawienie procesu planowania badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz weryfikacji najczęściej występujących korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.
- Wypracowanie wśród uczestników szkolenia umiejętności ustalania korekt konsolidacyjnych wprowadzanych do wybranych elementów sprawozdania poprzez samodzielne rozwiązywanie przykładów podsumowujących omawiane zagadnienia.
- Identyfikacja najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości związanych z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i ustaleniem korekt konsolidacyjnych.
- Omówienie zakresu i formy dokumentacji konsolidacyjnej jednostek dominujących oraz dokumentacji z badania sprawozdania skonsolidowanego.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczególne

- Uczestnicy szkolenia powinni zapoznać się z aktami prawnymi dotyczącymi przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej.
- Prowadzący, w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie, powinien przedstawić praktyczne aspekty związane z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i wyliczeniem korekt konsolidacyjnych, weryfikacją prawidłowości ustalenia i wprowadzania korekt konsolidacyjnych.
- Prowadzący powinien zwrócić szczególną uwagę na dane źródłowe niezbędne do ustalania korekt konsolidacyjnych, prawidłowość i kompletność dokumentacji konsolidacyjnej, a także na prawidłowość i kompletność dokumentacji z badania sprawozdania skonsolidowanego.

Konspekt zajęć do Modułu XVIII

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie Cel i zakres badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Omówienie podstawowych założeń dotyczących badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zakresu jednostek objętych konsolidacją, organizacji procesu konsolidacji, obowiązków jednostki dominującej i jednostek podporządkowanych związanych z przygotowaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego. 	1
2.	Planowanie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie planowania badania sprawozdania skonsolidowanego po raz pierwszy, a także w kolejnych latach obrotowych. • Oświadczenia i wskazówki dla innych biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych. 	1
3.	Charakterystyka i badania podstawowych korekt i wyłączeń konsolidacyjnych	<p>Omówienie najczęściej występujących korekt i wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenia i nabycia jednostek zależnych • ustalenia wartości godziwej, • wartości firmy, ujemnej wartości firmy, kapitału mniejszości, • wyceny udziałów metodą praw własności • przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych • podwyższenia kapitału podstawowego, zakupu dodatkowych udziałów, • eliminacji niezrealizowanych zysków i strat, należności i zobowiązań oraz przychodów i kosztów pod kątem ich weryfikacji oraz najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości. 	4
4.	Zakończenie badania – opinia i raport z badania sprawozdania skonsolidowanego	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie prac związanych z zakończeniem i podsumowaniem badania sprawozdania skonsolidowanego, dokumentacją z badania tego sprawozdania oraz podstawowych elementów opinii i raportu z badania sprawozdania skonsolidowanego. 	1
13.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego*
Autor: Tomasz Zielke
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane)

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz.1047, z późn. zmian.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (Dz. U. Nr 169 poz. 1327, z późn. zm.)
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej: (www.kibr.org.pl).

Moduł XIX

Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa

Podstawowe cele szkolenia

- Nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności w zakresie posługiwania się podstawowymi narzędziami rachunku zmian wartości pieniądza w czasie; znajomości rachunku rent, tj. metod wyceny ciągu płatności; sporządzanie planów spłaty kredytów; porównywanie inwestycji finansowych; interpretacja ekonomiczna i finansowa uzyskanych wyników.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu teorii zarządzania portfelem inwestycyjnym w celu zbudowania solidnych podstaw do samodzielnej pracy nad wyznaczaniem odpowiednich stóp dyskontowych oraz stóp kapitalizacji.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczegółowe

- Uczestnicy powinni uświadomić sobie znaczenie stosowanych narzędzi z zakresu wartości pieniądza w czasie, a także konsekwencji ich nieprawidłowego stosowania oraz interpretacji.
- Należy zwrócić szczególną uwagę na praktyczne aspekty dotyczące teoretycznych podstaw szacowania kosztu kapitału własnego i obcego oraz konsekwencje ich marginalizowania.
- Uczestnicy powinni samodzielnie pogłębiać otrzymaną w trakcie szkolenia wiedzę z zakresu statystycznej analizy danych.
- Prowadzący powinien przekonać uczestników do dalszego doskonalenia wiedzy w zakresie wnioskowania statystycznego.
- W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw tj. XIX-XXI rekomenduje się uczestnikom udział w szkoleniach z zachowaniem odpowiedniej kolejności, czyli zgodnie z numeracją modułów.

Konspekt zajęć do Modułu XIX

Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie Podstawy teorii wartości pieniądza w czasie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Oprocentowane proste, składane, ciągłe; dyskonto; efektywna, nominalna stopa procentowa; wartość pieniądza w czasie; inflacja. • Czasowa struktura stóp procentowych. 	1
2.	Rachunek rent	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnienie koncepcji oraz reguł stosowania: renty proste, ciągłe, renty z góry, z dołu, wartość renty w czasie, renta wieczysta. 	2
3.	Mechanika spłaty długu	<p>Elementy koncepcji zarządzania długiem ze szczególnym uwzględnieniem aspektu spłaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady, • schematy spłaty. 	1
4.	Matematyka obligacji	<p>Podstawowe zagadnienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oprocentowanie obligacji, • obligacje kuponowe i zero kuponowe, • zwrot do wykupu (Yield to Maturity), • zależność między ceną/wartością obligacji a rynkową stopą dochodu. 	1,5
5.	Elementy teorii zarządzania portfelem inwestycyjnym	<p>Elementy koncepcji zarządzania portfelem ze szczególnym uwzględnieniem modelu wyceny aktywów kapitałowych (CAPM):</p> <ul style="list-style-type: none"> • teoria portfela Markowitza, • wariancje, korelacje i kowariancje, • granica efektywności, • model CAPM i jego zastosowanie wycenie. 	2
6.	Podstawy statystycznej analizy danych	<ul style="list-style-type: none"> • Prosta regresja liniowa – model i estymacja parametrów. 	0,5
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa*
Autor: Marcin Pęksyk
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

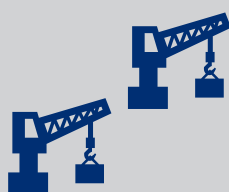
Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe – **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Jajuga K., Jajuga T.: *Inwestycje*. PWN, Warszawa 2008.
- Klimkowska J., Podgórska M.: *Matematyka Finansowa*. PWN, Warszawa 2009.

Moduł XX

Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji

Podstawowe cele szkolenia

- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokonywania właściwego doboru metod wyceny (z uwzględnieniem celu wyceny, regulacji formalnoprawnych, zasobu materiałów informacyjnych i wymogów poprawności).
- Nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności z zakresu sporządzania wyceny przedsiębiorstw stosując metody majątkowe, dochodowe, lub inne adekwatne do sytuacji.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu analizowania i testowania racjonalności założeń wyceny przedsiębiorstw w perspektywie różnych podejść do wyceny.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 z bloku rachunkowość, 8 z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczegółowe

- Uczestnicy powinni uświadomić sobie znaczenie stosowanych podejść w wycenie przedsiębiorstw, a także konsekwencji ich nieprawidłowego stosowania oraz interpretacji.
- Uczestnicy powinni nabyć umiejętność formułowania własnych testów racjonalności założeń w wycenie przedsiębiorstw.
- Należy zwrócić szczególną uwagę na praktyczne aspekty dotyczące metodyki szacowania kosztu kapitału własnego i obcego oraz konsekwencje stosowania dodatkowych premii za ryzyko.
- Uczestnicy powinni samodzielnie pogłębiać otrzymaną w trakcie szkolenia wiedzę z zakresu metod prognozowania przepływów pieniężnych.
- Prowadzący powinien przekonać uczestników do dalszego doskonalenia wiedzy w zakresie mikro i makroekonomicznych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstw.
- W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw tj. XIX-XXI rekomenduje się uczestnikom udział w szkoleniach z zachowaniem odpowiedniej kolejności, czyli zgodnie z numeracją modułów.

Konspekt zajęć do Modułu XX

Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw	Cel szkolenia Wstęp w oparciu o następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> • standardy wartości, • cel wyceny, podstawa wyceny, data wyceny, • podejścia do szacowania wartości, • elementy raportu z wyceny przedsiębiorstwa według Specjalistycznego Krajowego Standardu Wyceny <i>Ogólne Zasady Wyceny Przedsiębiorstw</i> 	1
2.	Przygotowanie/ pozyskiwanie danych do wyceny oraz ich analiza i prezentacja	Podstawowe elementy procesu pozyskiwania danych: <ul style="list-style-type: none"> • wywiady, • źródła internetowe, • publikacje specjalistyczne, • analiza i prezentacja wyników badań. 	2
3.	Analiza sprawozdań finansowych oraz ryzyk	<ul style="list-style-type: none"> • Wycena a rewizja – podstawowe różnice. 	1
4.	Podejście dochodowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy mikroekonomiczne podejścia dochodowego. • Prognozowanie sprawozdań finansowych. • Prognozowanie przepływów jako elementu wyceny metodą przychodów (MSUA 3400, KSR 4). • Testowanie racjonalności założeń dotyczących wartości rezydualnej. 	4
5.	Koszt kapitału/stopy zwrotu	<ul style="list-style-type: none"> • Model CAPM. • Metoda składania kosztu kapitału (Built-up Model). • Dobór stop wolnych od ryzyka. • Premia za ryzyko rynkowe. • Premia za ryzyko specyficzne. • Koszt kapitału na rynkach prywatnych. 	2
6.	Podejście rynkowe (porównawcze)	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda rynkowa. • Metoda oparta na cenie nabycia. 	2
7.	Podejście kosztowe	<ul style="list-style-type: none"> • Metoda hybrydowa • Metoda odtworzeniowa • Metoda kosztów zastąpienia • Metoda likwidacyjna. 	2
8.	Dyskonta, premie i inne korekty	<ul style="list-style-type: none"> • Racjonalność stosowania premii i dyskont w szacowaniu wartości przedsiębiorstwa. 	1
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji*
Autor: Marcin Pęksyk
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

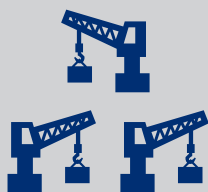
Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe – **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Powszechne Krajowe Zasady Wyceny, Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny *Ogólne zasady wyceny przedsiębiorstw*, Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 *Wycena wartości godziwej*.
- Krajowy Standard Rachunkowości Nr 4 *Utrata wartości aktywów*.
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej 3400 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3400 (IAASB) *Sprawdzenie Prognozowanych Informacji Finansowych*.
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej 540 *Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień* w wersji obowiązującej od 15 stycznia 2009 roku.
- Abrams J.B.: *Quantitative Business Valuation: A Mathematical Approach for Today's Professionals*. John Wiley and Sons, Hoboken 2010.
- Hitchner J. R.: *Financial Valuation: Applications and Models*. Wiley 2006.
- Panfil M.: *Wycena biznesu w praktyce. Metody. Przykłady*. POLTEXT 2009.
- Panfil M., Szablewski A.: *Wycena przedsiębiorstwa. Od teorii do praktyki*. POLTEXT 2011.
- Panfil M., Szablewski A.: *Dylematy wyceny przedsiębiorstwa*, POLTEXT 2013.
- Pratt S.P., Grabowski R.J.: *Cost of Capital: Applications and Examples*, John Wiley and Sons, Hoboken 2014.
- Pratt S.P., Niculita A.V.: *Valuing a Business. The Analysis and Appraisal of Closely Held Companies*, McGraw-Hill Companies, Inc 2008.

Moduł XXI

Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat

Podstawowe cele szkolenia

- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokonywania właściwego doboru metod wyceny (z uwzględnieniem celu wyceny, regulacji formalnoprawnych, zasobu materiałów informacyjnych i wymogów poprawności).
- Nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności z zakresu sporządzania wyceny przedsiębiorstw stosując metody majątkowe, dochodowe, lub inne adekwatne do sytuacji.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu analizowania i testowania racjonalności założeń wyceny przedsiębiorstw w perspektywie różnych podejść do wyceny.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rachunkowości, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczegółowe

- Uczestnicy szkolenia powinni rozumieć pojęcia z zakresu identyfikacji i wyceny składników wartości niematerialnych.
- Należy zwrócić szczególną uwagę na praktyczne aspekty dotyczące oszacowania kosztu kapitału w podejściu dochodowym oraz konieczności zachowania równowagi WACC/WARA.
- W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw tj. XIX-XXI rekomenduje się uczestnikom udział w szkoleniach z zachowaniem odpowiedniej kolejności, czyli zgodnie z numeracją modułów.

Konspekt zajęć do Modułu XXI

Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie do wyceny aktywów	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Wycena aktywów jako odrębne zlecenie. • Wycena aktywów w kontekście alokacji ceny nabycia – WACC vs. WAR. 	2
2.	Identyfikacja i wycena aktywów materialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Podejście kosztowe. • Podejście porównawcze. • Podejście dochodowe. 	1
3.	Identyfikacja i wycena składników wartości niematerialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Źródła informacji. • Udział specjalistów zewnętrznych z poszczególnych dziedzin w wycenie aktywów. • Zespoły interdyscyplinarne. 	2
4.	Identyfikacja i wycena składników wartości niematerialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywa niematerialne związane z technologią. • Aktywa niematerialne związane z zawartymi umowami. • Aktywa niematerialne związane z klientami. • Aktywa niematerialne związane z marketingiem. • Aktywa niematerialne związane z dziełami sztuki i twórczości. • Aktywa niematerialne związane ze zorganizowaną i wykształconą siłą roboczą. 	8
5.	Wyznaczanie pozostałego okresu użyteczności ekonomicznej (RUL) aktywów niematerialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy mikroekonomiczne wyznaczania RUL • Współpraca z kadrą menedżerską 	1
6.	Identyfikacja wartości firmy (goodwill)	<ul style="list-style-type: none"> • Spory wokół definicji wartości firmy (goodwill) • Identyfikacja źródeł wartości kształtujących wartość firmy (goodwill). 	1
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat*
Autor: Marcin Pęksyk
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe – **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.)
- Powszechne Krajowe Zasady Wyceny, Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny *Ogólne zasady wyceny przedsiębiorstw*, Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczników Majątkowych.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 *Wycena wartości godziwej*
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 3 *Połączenia jednostek gospodarczych*
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 38 *Wartości niematerialne*
- Krajowy Standard Rachunkowości Nr 4 *Utrata wartości aktywów*
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej 3400 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3400 (IAASB) *Sprawdzenie Prognozowanych Informacji Finansowych*
- Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 540 *Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień* w wersji obowiązującej od 15 stycznia 2009 roku.
- Międzynarodowy Standard Wyceny 210 *Wartości niematerialne i prawne* [w:] IVSC, Międzynarodowe Standardy Wyceny. PFSRM 2011.
- IFRS Foundation, Illustrative examples to accompany IFRS 13 Fair Value Measurement Unquoted equity instruments within the scope of IFRS 9 Financial Instruments, 2012, December.
- *Guide to Fair Value under IFRS* [red. J. P. Catty]. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2010.
- Hitchner J. R.: *Financial Valuation: Applications and Models*. Wiley 2006.
- Panfil M.: *Wycena biznesu w praktyce. Metody. Przykłady*. POLTEXT 2009.
- Panfil M., Szablewski A.: *Wycena przedsiębiorstwa. Od teorii do praktyki*. POLTEXT 2011.
- Panfil M., Szablewski A.: *Dylematy wyceny przedsiębiorstwa*. POLTEXT 2013.
- Pratt S.P., Grabowski R.J.: *Cost of Capital: Applications and Examples*. John Wiley and Sons, Hoboken 2014.
- Pratt S.P., Niculita A.V.: *Valuing a Business. The Analysis and Appraisal of Closely Held Companies*. McGraw-Hill Companies, Inc 2008.
- Reilly R., Schweihs Jr., R.: *Valuing Intangible Assets*. McGraw-Hill 1998.
- Salinas G. *The International Brand Valuation Manual: A complete overview and analysis of brand valuation techniques, methodologies and applications*. WILEY 2009.
- Schweihs Jr., R., Reilly R.: *The Handbook Of Business Valuation And Intellectual Property Analysis*. McGraw-Hill Professional 2004.
- Smith G. V., Parr R. L.: *Intellectual Property: Valuation, Exploitation, and Infringement Damages*. Wiley 2005.
- Smith G. V., Richey S.M.: *Trademark Valuation: A Tool for Brand Management*, 2nd Edition, WILEY 2014.

Moduł XXII

Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych

Podstawowe cele szkolenia

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań dotyczących funkcjonowania banków spółdzielczych.
- Zapoznanie uczestników z wzorcowym bankowym planem kont oraz zasadami rachunkowości banków.
- Zapoznanie uczestników z definicjami, zasadami ujęcia, wyceny oraz obowiązkami w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych banków spółdzielczych, w tym w szczególności w zakresie dotyczącym kredytów i pożyczek (wraz z rezerwami celowymi), papierów wartościowych oraz rachunków bankowych.
- Zapoznanie uczestników z praktycznymi aspektami ujmowania przychodów i kosztów z tytułu odsetek, przychodów z tytułu prowizji i opłat dotyczących poszczególnych rodzajów transakcji oraz zasadami tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych na kredyty.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów ryzyka działalności banków spółdzielczych, w tym: ryzyka kredytowego, stopy procentowej, płynności oraz wypłacalności.
- Omówienie specyfiki badania sprawozdań finansowych banków spółdzielczych.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 z bloku rachunkowość i 8 z bloku rewizja finansowa z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XXII

Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań dotyczących funkcjonowania banków spółdzielczych. 	1
2.	Wzorcowy bankowy plan kont oraz szczególne zasady rachunkowości banków spółdzielczych	<p>Wyjaśnienie specyfiki rachunkowości banków spółdzielczych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawienie wzorcowego bankowego planu kont, • przedstawienie szczególnych zasad rachunkowości banków spółdzielczych, • zapoznanie z definicjami, zasadami klasyfikacji i ujęcia oraz wyceny: kredytów i pożyczek, aktywów do zbycia, papierów wartościowych, przyjętych zabezpieczeń, • zapoznanie z zasadami ewidencji zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, • wskazanie zasad ujmowania przychodów i kosztów działalności banku spółdzielczego, • przedstawienie zasad ewidencji zobowiązań udzielonych i otrzymanych na kontach pozabilansowych. 	4

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Zakres ujawnień w sprawozdaniach finansowych banków spółdzielczych	Omówienie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień): <ul style="list-style-type: none"> ujawnień aktywów i pasywów w bilansie banku spółdzielczego, ujawnień przychodów i kosztów działalności w rachunku zysków i strat banku spółdzielczego, zasad sporządzania zestawienia zmian w kapitale własnym banku spółdzielczego, zasad sporządzania rachunku przepływów pieniężnych banku spółdzielczego, ujawnień w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego banku spółdzielczego. 	3
4.	Identyfikacja i analiza ryzyka działalności banku spółdzielczego	Wskazanie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień) zasad identyfikacji potencjalnych obszarów ryzyka działalności banku spółdzielczego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> ryzyka kredytowego, stopy procentowej, płynności, wypłacalności. 	3
5.	Badanie jakości aktywów banku spółdzielczego	Omówienie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień) udokumentowania badania: <ul style="list-style-type: none"> prawidłowej ewidencji, klasyfikacji i wyceny kredytów i pożyczek oraz papierów wartościowych, zasad tworzenia rezerw celowych na kredyty i pożyczki oraz odpisów aktualizujących wartość papierów wartościowych, zasad monitorowania przez bank wyceny przyjętych zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw celowych na kredyty i pożyczki. 	4,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (skrypt, prezentacja) nt. *Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych*
Autor: Regina Frąckowiak
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane)

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (t. j. Dz. U. z 2013 r. poz. 329).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków (Dz. U. Nr 181, poz. 1082).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2066).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz. U. Nr 149, poz. 1674 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.).
- Ustawa z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (t. j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 21, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1826),
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 790, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 297, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1528, z późn. zm.).
- Uchwały i rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego dla sektora bankowego.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.kibr.org.pl)

Moduł XXIII

Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego

Podstawowe cele szkolenia

- Kompleksowe omówienie zmian w prawie podatkowym w zakresie podatku CIT, PIT, VAT i innych podatków obowiązujących polskie podmioty gospodarcze, które miały lub będą miały miejsce odpowiednio w 2016 r. i 2017 r. W szczególności:
  - uzyskanie wiedzy o zmianach dotyczących podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej w latach 2015-2017, w tym ewentualnych zmianach planowanych,
  - uzyskanie wiedzy o zmianach dotyczących podatku od towarów i usług w latach 2016-2017, w tym ewentualnych zmianach planowanych,
  - uzyskanie wiedzy o innych zmianach rozliczeń podatkowych, w szczególności podatek bankowy, podatek od sprzedaży detalicznej, w latach 2015-2017, w tym ewentualnych innych zmianach planowanych.
- Omówienie istotnych zmian ordynacji podatkowej w latach 2015-2017, w szczególności dotyczących pełnomocnictw, w tym w szczególności innych zmian planowanych.
- Omówienie nowych obowiązków dotyczących wynikających z ordynacji podatkowej dotyczących wdrażania Jednolitego Pliku Kontrolnego (JPK), w tym zmian trybu przeprowadzenia kontroli podatkowych z wykorzystaniem JPK.
- Uzyskana wiedza powinna się przełożyć na praktyczną umiejętność biegłego rewidenta w zakresie oceny dostosowania systemów ewidencyjnych do aktualnych wymogów prawa podatkowego oraz konsekwencji zmian prawa podatkowego na sprawozdanie finansowe.
- Uzyskana wiedza powinna umożliwić biegłemu rewidentowi identyfikowanie potencjalnych ryzyk związanych z brakiem odpowiedniego przygotowania klientów do wdrożenia zmian prawa podatkowego.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin: 4 godziny z bloku rachunkowość i 4 godziny z bloku rewizja finansowa. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczegółowe

- Szkolenie zakłada zaawansowany poziom wiedzy z zakresu obowiązującego prawa podatkowego, brak podstaw może spowodować, że informacje o zmianach będą niezrozumiałe, a w efekcie szkolenie okaże się nieefektywne.
- Prowadzący powinien być w stanie wyjaśnić przyczyny zmian oraz zachęcać uczestników szkolenia do dyskusji o zasadności tych zmian i ich praktycznych skutkach.
- Szkolenie nie powinno bazować wyłącznie na przekazaniu uczestnikom „suchych” przepisów. Szkolenie powinno być bogato ilustrowane przykładami uwzględniającymi polskie realia gospodarcze.

Konspekt zajęć do Modułu XXIII

Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie Zmiany w polskim prawie CIT i PIT (działalność gospodarcza) oraz VAT	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Przypomnienie i podsumowanie zmian, które miały miejsce w ustawach (CIT, PIT, VAT) w roku 2016 r. • Omówienie ewentualnych zmian/propozycji zmian do ustaw (CIT, PIT, VAT) oraz wydanych na jej podstawie rozporządzeń, które miały miejsce w 2016 i 2017 r. 	1
2.	Zmiany w zakresie podatku dochodowego. oraz innych podatków mające znaczenie dla sprawozdań finansowych za 2016 i 2017 r	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w zakresie cen transferowych, nowe wymogi wchodzące w życie w 2016 r i od 2017 r. • Zmiany w zakresie rozpoznawania korekt kosztów i przychodów dla potrzeb podatku dochodowego z tytułu rabatów i pomyłek • Zmiany dotyczące korekty kosztów uzyskania przychodów w przypadku nieuregulowania zobowiązań • GAAR – tzw. mała klauzula obejścia prawa dotycząca wypłaty dywidend • Zmiany w podatku dochodowym związane ze wspieraniem innowacyjności – ulga na nowe technologie zastąpiona odliczaniem kosztów na działalność badawczo-rozwojową • Wprowadzenie definicji dochodów osiągniętych na terytorium RP przez zagranicznych podatników • Wprowadzenie klauzuli beneficial owner • 15% podatek CIT dla małych przedsiębiorców oraz podatników rozpoczynających działalność • Płatności (bez)gotówkowe w CIT od 1 stycznia 2017 r. a koszty podatkowe • Nowe zasady opodatkowania aportów • Wprowadzenie nowych zasad rozliczania tzw. wymiany udziałów • Podatek bankowy • Podatek od sprzedaży detalicznej 	2,5

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Zmiany w zakresie ustawy VAT, które weszły w życie w trakcie 2016 i nowe obowiązujące od 2017 r.	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w zakresie mechanizmu reverse charge (towary, usługi) • Nowe obowiązki w zakresie informacji podsumowujących • Odpowiedzialność solidarna i obowiązek miesięcznego rozliczenia podatku • Instytucja kaucji gwarancyjnej • Zmiany w zakresie ulgi na złe długi • Właściwość organu podatkowego w sprawie rozliczenia VAT • Korekty deklaracji VAT – brak obowiązku pisemnego uzasadnienia przyczyn złożenia korekty deklaracji • Odliczanie VAT od zakupów wykorzystywanych do celów mieszanych, zastosowanie w przypadku podatników nabywających towary i usługi wykorzystywane zarówno do celów prowadzonej działalności gospodarczej, jak i do celów innych, niż działalność gospodarcza, gdy przypisanie tych towarów i usług w całości do działalności gospodarczej podatnika nie jest możliwe • Zmiany w przepisach przejściowych dotyczące obowiązujących stawek podatku VAT • Nowe zasady rejestrowania i wyrejestrowywania podatników z VAT • Zmiany w zakresie zwrotu podatku VAT (kontrolno-weryfikacyjne, utrudnienia w przyspieszeniu zwrotu) • Ograniczenie możliwości rozliczania podatku VAT i składania deklaracji oraz informacji podsumowujących za okresy kwartalne • Obowiązek składania elektronicznych deklaracji VAT i informacji podsumowujących • Podniesienie limitu dla drobnych przedsiębiorców • Nowe rozporządzenie dotyczące zwolnień z obowiązku stosowania kas fiskalnych • Nowe zasady obrotu towarami wrażliwymi • Powrót sankcji oraz zaostrzenie sankcji karnych za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących rozliczania podatku VAT • Istotne zmiany w zakresie rozliczania podatku naliczonego z tytułu czynności objętych odwrotnym obciążeniem • Klauzula nadużycia prawa w VAT • Uchylenie zwolnień przedmiotowych w zakresie czynności stanowiących element usług finansowych i ubezpieczeniowych • JPK VAT 	2,5
4.	Ordynacja podatkowa - które weszły w życie w trakcie 2016 i nowe obowiązujące od 2017 r.	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w zakresie obejścia przepisów prawa podatkowego • Interpretacje przepisów podatkowych – nowe zasady • Nowe środki ochrony podatników (objaśnienia podatkowe i utrwalona praktyka interpretacyjna) • Zasady ustalania pełnomocnika – nowe zasady • Korekta deklaracji bez uzasadnienia • Jednolity plik kontrolny • Zmiany zasad naliczania odsetek od zaległości podatkowych (w tym odsetki podwyższone a sankcja VAT) 	1,5
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy, Wydawca SKWP 2017 (planowane)

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

Akty prawne

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).
- Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 710 z późn. zm.).
- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 2032 z późn. zm.).
- Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1888 z późn. zm.).

Moduł XXIV

Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego

Podstawowe cele szkolenia

- Kompleksowe omówienie zmian w prawie bilansowym obowiązującym polskie podmioty gospodarcze, które miały lub będą miały miejsce w 2016 i 2017 r. W szczególności:
  - uzyskanie wiedzy o zmianach w polskim prawie bilansowym w latach 2015-2017, w tym ewentualnych zmianach planowanych;
  - uzyskanie wiedzy o zmianach w MSSF, które powinny być stosowane w sprawozdaniach finansowych za okresy roczne rozpoczynające się od 1 stycznia 2016 r.;
  - uzyskanie wiedzy o zmianach w MSSF, które będą stosowane w sprawozdaniach finansowych za okresy roczne rozpoczynające się 1 stycznia 2017 r. i później.
- Omówienie najważniejszych praktycznych skutków wdrażanych zmian.
- Uzyskana wiedza powinna przełożyć się na praktyczną umiejętność biegłego rewidenta w zakresie oceny co do prawidłowego sporządzenia sprawozdań finansowych za lata 2016 oraz 2017 ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich zmian regulacyjnych.
- Uzyskana wiedza powinna także umożliwić biegłemu rewidentowi identyfikowanie potencjalnych ryzyk związanych z brakiem odpowiedniego przygotowania klientów do wdrożenia koniecznych zmian zasad rachunkowości.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowości. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Uwagi szczegółowe

- Szkolenie zakłada już dość zaawansowany poziom wiedzy zarówno z polskiego prawa bilansowego jak i MSSF, gdyż brak podstaw może spowodować, że informacje o zmianach będą niezrozumiałe, a w efekcie szkolenie okaże się nieefektywne.
- Ze względu na znaczną liczbę zmian prowadzący powinien odpowiednio wyważyć i ograniczyć czas poświęcany na pomniejsze zmiany, a skoncentrować się na zmianach, które będą miały znaczący zakres oddziaływania na badane jednostki.
- Prowadzący powinien być w stanie wyjaśnić przyczyny zmian oraz zachęcać do uczestników szkolenia do dyskusji o zasadności tych zmian i ich praktycznych skutkach z uwzględnieniem polskich realiów gospodarczych.
- Istotne jest usystematyzowanie zmian w MSSF pod kątem daty wejścia w życie i stanu ich zatwierdzenia do stosowania w UE.
- Ze względu na ograniczenia czasowe, szkolenie nie przewiduje szczegółowego omawiania zmian w MSSF, które wchodzi w życie w 2018 r. (w szczególności MSSF 9, MSSF 15 i MSSF 16), zmian, które nie zostały zatwierdzone przez UE oraz zmian dopiero planowanych do MSSF, a więc w fazie projektów lub materiału do dyskusji. Bardziej rozbudowane informacje mogą znaleźć się w uzupełniających materiałach szkoleniowych przygotowanych przez organizatora.
- Ponadto zaleca się, aby w ramach szkolenia prowadzący przekazał uczestnikom narzędzia do samodzielnego aktualizowania wiedzy o zmianach w MSSF, także tych dopiero planowanych (wskazanie odpowiednich stron internetowych, źródeł darmowych publikacji w Internecie itp.).

Konspekt zajęć do Modułu XXIV

Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie Zmiany w polskim prawie bilansowym	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Zmiany w ustawie o rachunkowości obowiązujące od 1 stycznia 2016 r. • Zmiany w ustawie o rachunkowości obowiązujące od 1 stycznia 2017 r. • Omówienie istotnych kwestii regulowanych nowymi krajowymi standardami rachunkowości (KSR nr 10) i stanowiskami Komitetu Standardów Rachunkowości • Zmiana do KSR nr 7 obowiązująca od 1 stycznia 2016 r. 	4,5
2.	Zmiany w MSSF zatwierdzone przez UE, które są obowiązujące dla sprawozdań finansowych sporządzanych za 2016	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany do MSSF 11 dotyczące nabycia udziału we wspólnej działalności. • Zmiany do MSR 16 i MSR 38 dotyczące amortyzacji. • Zmiany do MSR 27 dot. metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych. • Ulepszenia do MSSF (cykl 2012-2014). • Inicjatywa dotycząca ujawnień – zmiany do MSR 1. • Zmiany do MSR 16 oraz MSR 41 – rolnictwo: uprawy roślinne. • Zmiany do MSR 19 – programy określonych świadczeń: składki pracownicze. 	2

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Zmiany w MSSF Zmiany w MSSF, które będą obowiązujące dla sprawozdań finansowych sporządzanych za 2017	<ul style="list-style-type: none"> Zmiana do MSR 12: Ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niezrealizowanych strat. Inicjatywa dotycząca ujawnień – zmiana do MSR 7. Zmiana do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28: Jednostki inwestycyjne – zastosowanie wyjątku od konsolidacji. 	2
4.	Inne zmiany w MSSF	<ul style="list-style-type: none"> MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”. MSSF 16 „Leasing”. MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”. Zmiana do MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów między inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnikiem wspólnego przedsięwzięcia. 	1
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy. Wydawca SKwP 2017 (planowane)

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Rozporządzenia Komisji UE zatwierdzające odpowiednie zmiany w MSR/MSSF.
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 10 Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi, Dziennik Urzędowy Ministra Finansów z dnia 29 sierpnia 2016 r. poz. 63
- Znowelizowane stanowisko Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie księgowego ujęcia uprawnień do emisji gazów cieplarnianych, Dziennik Urzędowy Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2016 r., poz. 6
- Cykliczne publikacje Rady MSR zawierające najbardziej aktualne wersje MSSF, w szczególności:
  - 2016 International Financial Reporting Standards IFRS® *Consolidated without early application* (Blue Book)
  - 2016 International Reporting Standards IFRS® (Red Book)
- Fałowski W.: *Zmiany w ustawie o rachunkowości wynikające z wdrożenia dyrektywy 2013/34/UE*, SKwP, Warszawa 2016
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016*, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017
- Raport EFRAG: The EU endorsement status report wg stanu bliskiego dnia realizacji szkolenia, (<http://www.efrag.org/Endorsement>)

Moduł XXV

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz podmioty uprawnione do badania

Podstawowe cele szkolenia

- Zapewnienie bieżącej znajomości przepisów prawa w zakresie funkcjonowania biegłych rewidentów oraz podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz wykonywania innych usług przez biegłych rewidentów.
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat zmian w zakresie Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu MSB, zmian w ustawie o biegłych rewidentach i innych ustaw mających wpływ na wykonywanie czynności rewizji.
- Zwrócenie uwagi na wydawane przez KIBR Komunikaty, Stanowiska i Postanowienia.
- Zapoznanie uczestników szkolenia ze zmianami w otoczeniu gospodarczym i prawnym funkcjonowania podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XXV

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz podmioty uprawnione do badania			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia • Zarys sytuacji krajowej i międzynarodowej w zakresie funkcjonowania zawodu • Zestawienie obowiązujących przepisów prawa i ich zmiany 	1
2.	Zmiany podstawowych aktów prawnych i ich wpływ na wykonywanie czynności rewizji	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o biegłych rewidentach i ich samorządzie – problemy ze stosowaniem zapisów w praktyce • Zmiany w pozostałych aktach prawnych mających wpływ na biegłych rewidentów. • Stanowiska, komunikaty i postanowienia wydane przez KIBR – praktyczny wpływ na wykonywanie czynności rewizji, wydanie opinii oraz prowadzenie podmiotu uprawnionego. • Wpływ zmian na dokumentację w podmiocie uprawnionym. • Przykłady i zadania sytuacyjne. 	2

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
3.	Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu MSB	<ul style="list-style-type: none"> Zakres obowiązujących KSRF, w tym inne usługi. Zmiany wprowadzone i planowane do wprowadzenia w zakresie KSRF. Szczególne problemy wynikające z wdrożenia KSRF w brzmieniu MSB. 	2
4.	Zasady wewnętrznej kontroli jakości	<ul style="list-style-type: none"> Obowiązujące zasady wewnętrznej kontroli jakości oraz zmiany w tym zakresie. Funkcjonowanie w praktyce zasad wewnętrznej kontroli jakości – jak poprawić jakość wdrożenia? Przykłady i zadania sytuacyjne. 	2
5.	Etyka	<ul style="list-style-type: none"> Zasady etyki zawodowej; kodeks etyki IFAC i jego zmiany. Dokumentacja w podmiocie uprawnionym. Dylematy etyczne w świetle działań biegłego rewidenta. 	0,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	0,5
Razem liczba godzin 8			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.kibr.org.pl).
- Kodeks Etyki IFAC (www.kibr.org.pl).
- Zasady wewnętrznej kontroli jakości (www.kibr.org.pl)

Uwaga:

Moduły XXVI, XXVII i XXVIII stanowią cykl, którego efektywność wymaga uczestnictwa kolejno w następujących po sobie modułach

Moduł XXVI

Stosowanie MSB w praktyce – część I:
Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka

Podstawowe cele szkolenia

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego *Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych*,
  - obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - poznawania działalności jednostki i jej otoczenia oraz jej systemów rachunkowości i kontroli wewnętrznej,
  - podejmowania decyzji o rozpoczęciu lub kontynuacji współpracy z klientem,
  - opracowywania strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągania celów skalowalności stosowania MSB w toku procedur wstępnych i planowania badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XXVI

Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Zajęcia teoretyczne			4
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> Usytuowanie KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „KSRF/MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC. Zakres stosowania wymogów MSB ustalony <i>Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych</i>. Obowiązek stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów. 	1
2.	Przegląd wymogów MSB, stosowanych przy wykonywaniu procedur wstępnych i planowaniu badania sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> KSRF 210 – <i>Uzgadnianie warunków zlecenia badania,</i> KSRF 300 – <i>Planowanie badania, sprawozdań finansowych,</i> KSRF 315 – <i>Identyfikacja i ocena ryzyk istotnego zniekształcenia dzięki zrozumieniu jednostki i jej otoczenia,</i> KSRF 320 – <i>Istotność przy planowaniu i przeprowadzaniu badania,</i> z uwzględnieniem wymogu korygowania szacunku ryzyka istotnego zniekształcenia i planu badania w kolejnych etapach wykonywania zlecenia 	1
3.	Przegląd wymogów MSB, dotyczących wszystkich etapów badania, odnoszących się także do procedur wstępnych i planowania badania sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> KSRF 200 – <i>Ogólne cele niezależnego biegłego rewidenta oraz przeprowadzanie badania zgodnie z międzynarodowymi standardami badania,</i> KSRF 220 – <i>Kontrola jakości badania sprawozdań finansowych</i> KSRF 230 – <i>Dokumentacja badania,</i> KSRF 240 – <i>Odpowiedzialność biegłego rewidenta podczas badania sprawozdań finansowych dotycząca oszustw,</i> KSRF 250 – <i>Uwzględnienie prawa i regulacji podczas badania sprawozdań finansowych,</i> KSRF 260 – <i>Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór,</i> KSRF 265 – <i>Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór i kierownictwem w sprawie słabości kontroli wewnętrznej,</i> KSRF 330 – <i>Postępowanie biegłego rewidenta w odpowiedzi na ocenę ryzyka,</i> KSRF 402 – <i>Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej,</i> KSRF 500 – <i>Dowody badania.</i> 	2
Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy			12
1.	Podjęcie decyzji o przyjęciu zlecenia lub kontynuacji wykonywania usług na rzecz klienta	<ul style="list-style-type: none"> Zakres wiedzy o jednostce i jej otoczeniu, w tym uczciwości kierownictwa na etapie podejmowania decyzji o przyjęciu lub kontynuacji zlecenia; znaczenie dyskusji w zespole rewizyjnym. Stosowanie i przestrzeganie odpowiednich wymogów etycznych, kadrowych i organizacyjnych. Uzgodnienie warunków zlecenia badania (umowa). Udokumentowanie zgodnie z MSKJ 1 i KSRF 220. 	1

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
2.	Opracowanie planu badania w części dotyczącej identyfikacji i szacowania ryzyka	Opisanie planowanych procedur oceny ryzyka: <ul style="list-style-type: none"> Rodzaje procedur, rozłożenie w czasie, zakresu. Dokumentowanie Planu badania 	0,5
3.	Opracowanie Strategii badania	Identyfikacja ryzyka nieodłącznego poprzez zrozumienie jednostki i jej otoczenia, w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> warunków branżowych, regulacyjnych i innych czynników zewnętrznych, w tym mających zastosowanie ramowych założeń sprawozdawczości finansowej, działalności, struktury właścicielskiej i nadzoru, rodzajów dokonywanych i planowanych inwestycji, struktury jednostki i sposobu jej finansowania, doboru i sposobu zastosowania zasad rachunkowości i zmian tych zasad, celów i strategii jednostki oraz związanych z nimi ryzyk działalności gospodarczej, które mogą wpływać na ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdań finansowych, sposobu pomiaru i oceny finansowych wyników działalności jednostki. Zrozumienie kontroli wewnętrznych znaczących dla badania <ul style="list-style-type: none"> identyfikacja kontroli znaczących dla badania ocena projektu kontroli ustalenie czy kontrole zostały wdrożone. Udokumentowanie procesu zrozumienia jednostki, jej otoczenia, identyfikacji znaczących kontroli, oceny projektu znaczących kontroli oraz czy zostały wdrożone. 	6
4.	Opracowanie ogólnej strategii badania	Ogólna strategia badania <ul style="list-style-type: none"> Charakterystyka zlecenia badania (wymogi sprawozdawcze, potrzeba posiadania specjalistycznej wiedzy, dostępność wyników audytorów wewnętrznych, korzystanie z organizacji usługowych, spodziewane wykorzystanie dowodów z badań wcześniejszych, wpływ technologii IT na procedury badania etc.) Cele sprawozdawczości, harmonogram badania i sposób komunikowania się (harmonogram sprawozdawczości jednostki, organizacja spotkań z zespołem rewizyjnym, omówienie sposobów komunikowania się z kierownictwem, czy oczekuje się kontaktów ze stronami trzecimi etc.) Znaczące czynniki, wstępne czynności dotyczące zlecenia i wiedza uzyskana przy innych zleceniach (określenie istotności, wstępne określenie obszarów z wyższym RIZ, wpływ oceny RIZ na poziomie sprawozdania finansowego na kierunek badania, rezultaty wcześniejszych badań, które dotyczyły skuteczności kontroli wewnętrznej etc.) Rodzaj, czas wykorzystania i wielkość zasobów Dokumentowanie <i>Strategii badania</i> 	2
5.	Opracowanie planu badania w części dotyczącej odpowiedzi na ryzyko (uzupełnienie ogólnej strategii)	Opisanie planowanych procedur badania będących odpowiedzią na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń: <ul style="list-style-type: none"> Rodzaje procedur, rozłożenie w czasie, liczba procedur, zakresu i czasu ich wykonania oraz podział zadań w zespole rewizyjnym. Dokumentowanie Planu badania 	1.5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat procedur wstępnych i planowania badania sprawozdań finansowych
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR

Autor wiodący: Krzysztof Burnos

Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).
- Uchwała nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.kibr.org.pl)
- Uchwała nr 2784/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów podjęte w wyniku wykonania delegacji z ustawy wymienionej za lp. 2.
- *Przewodnik MSB – procedury* (<https://www.kibr.org.pl/pl/e-biblioteka>)
- Przedmowa do międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących kontroli jakości, badań, przeglądów, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych IAASB (<http://kibr.org.p>).
- Waldemar K. Lachowski: *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: *Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek* (www.kibr.org.pl).

Moduł XXVII

Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia

Podstawowe cele szkolenia

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC;
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego *Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych*;
  - obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - identyfikowania warunków, w których zgromadzenie wystarczających, odpowiednich dowodów badania nie jest możliwe dzięki przeprowadzeniu wyłącznie badań wiarygodności,
  - projektowania i przeprowadzania testów kontroli, z uwzględnieniem odpowiedniego doboru sposobów ich przeprowadzania (z zastosowaniem ponownego przeliczania, ponownego wykonywania określonych czynności, obserwacji, kierowania zapytań),
  - projektowania i przeprowadzania procedur wiarygodności stosownych do oceny ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń dla każdej istotnej grupy transakcji, sald i ujawnień informacji,
  - wykorzystywania uwag szczególnych dotyczących badania sprawozdań finansowych grupy,
  - odpowiedniego doboru sposobów badania spośród inspekcji, obserwacji, kierowania zapytań, uzyskiwania potwierdzeń,
  - oceny odpowiedniości prezentacji i ujawnień w sprawozdaniach finansowych,
  - formułowania wniosków w sprawie wprowadzania przez jednostkę korekt w księgach rachunkowych i w sprawozdaniu finansowym,
  - oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania
  - korygowania, w razie potrzeby, strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągnięcia celów skalowalności stosowania MSB w toku procedur będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzian wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XXVII

Stosowanie MSB w praktyce – część II: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Zajęcia teoretyczne			4
1.	Wprowadzenie	<p>Przypomnienie zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC, • zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego <i>Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych</i>, • obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów, • wymogów MSB, dotyczących także innych etapów badania. 	1
2.	Przegląd wymogów MSB, stosowanych przy wykonywaniu procedur badania będących odpowiedzią na oszacowane ryzyko istotnych zniekształceń sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KSRF 330 – <i>Postępowanie biegłego rewidenta w odpowiedzi na ocenę ryzyka</i>, • KSRF 402 – <i>Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej</i>, • KSRF 450 – <i>Ocena zniekształceń rozpoznanych podczas badania</i>, • KSRF 501 – <i>Dowody badania – rozważania szczególne dotyczące wybranych zagadnień</i>, • KSRF 505 – <i>Potwierdzenia zewnętrzne</i>, • KSRF 510 – <i>Zlecenie badania po raz pierwszy – stany początkowe</i>, • KSRF 520 – <i>Procedury analityczne</i>, • KSRF 530 – <i>Badanie wrywkowe (próbkiowanie)</i>, • KSRF 540 – <i>Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień</i>, • KSRF 550 – <i>Podmioty powiązane</i>, • KSRF 600 – <i>Badanie sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy) – uwagi szczególne</i>, • KSRF 610 – <i>Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych</i>, • KSRF 620 – <i>Korzystanie z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta</i>, • KSRF 805 – <i>Badanie pojedynczych sprawozdań finansowych oraz określonych elementów, kont lub pozycji sprawozdania finansowego – uwagi szczególne</i>. 	3

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy			12
1.	Ogólna reakcja	<ul style="list-style-type: none"> Projektowanie i wykorzystywanie ogólnej reakcji na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie sprawozdania finansowego. 	0,5
2.	Procedury badania będące reakcją na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń	<ul style="list-style-type: none"> Testy kontroli (rodzaj i zakres, czas przeprowadzania, uproszczenia, ocena skuteczności działania kontroli). Procedury wiarygodności <ul style="list-style-type: none"> – badania szczegółowe grup transakcji, sald i ujawnień, badania wrywkowe, dokumentowanie badania szczegółowych, – analityczne procedury wiarygodności (preferowany zakres stosowania, projektowanie, przeprowadzanie i analiza wyników). Dowody badania bilansu otwarcia, zapasów, danych szacunkowych, spraw spornych i roszczeń, informacji o segmentach; potwierdzenia zewnętrzne, jako dowody badania. Ocena zniekształceń rozpoznanych podczas badania i informowanie jednostki o zniekształceniach. Specyfika badania sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy). Specyfika badania pojedynczych sprawozdań finansowych oraz określonych elementów sprawozdania finansowego. Ocena wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania. Dokumentacja badania wg MSB i wg ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym 	10,5
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin			16

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR
Autor wiodący: Antoni Kwasiborski
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).
- Uchwała nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.kibr.org.pl).
- Uchwała nr 2784/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów podjęte w wyniku wykonania delegacji z ustawy wymienionej za lp. 2.
- *Przewodnik MSB – procedury* (<https://www.kibr.org.pl/pl/e-biblioteka>)
- Przedmowa do międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących kontroli jakości, badań, przeglądów, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych IAASB (www.kibr.org.pl).
- Waldemar K. Lachowski: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.kibr.org.pl).

Moduł XXVIII

Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC;
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego *Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych*;
  - obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - identyfikowania warunków, w których zgromadzenie wystarczających, odpowiednich dowodów badania nie jest możliwe dzięki przeprowadzeniu wyłącznie badań wiarygodności,
  - projektowania i przeprowadzania testów kontroli, z uwzględnieniem odpowiedniego doboru sposobów ich przeprowadzania (z zastosowaniem ponownego przeliczania, ponownego wykonywania określonych czynności, obserwacji, kierowania zapytań),
  - projektowania i przeprowadzania procedur wiarygodności stosowanych do oceny ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń dla każdej istotnej grupy transakcji, sald i ujawnień informacji,
  - wykorzystywania uwag szczególnych dotyczących badania sprawozdań finansowych grupy,
  - odpowiedniego doboru sposobów badania spośród inspekcji, obserwacji, kierowania zapytań, uzyskiwania potwierdzeń,
  - oceny odpowiedniości prezentacji i ujawnień w sprawozdaniach finansowych,
  - formułowania wniosków w sprawie wprowadzania przez jednostkę korekt w księgach rachunkowych i w sprawozdaniu finansowym,
  - oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania
  - korygowania, w razie potrzeby, strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągania celów skalowalności stosowania MSB w toku procedur będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa, z zachowaniem zasady dziennego wymiaru czasu szkolenia nieprzekraczającego 8 godzin. Sprawdzan wiadomości, którego celem jest dostarczenie uczestnikom materiału do samooceny efektów szkolenia, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia.

Konspekt zajęć do Modułu XXVIII

Stosowanie MSB w praktyce – część III: Procedury końcowe badania i sprawozdanie biegłego rewidenta			
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
Zajęcia teoretyczne			4
1.	Wprowadzenie	Przypomnienie zagadnień: <ul style="list-style-type: none"> • usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB) w systemie regulacji IAASB IFAC, • zakresu stosowania wymogów MSB, • obowiązku stosowania MSB, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów, • wymogów MSB, dotyczących także innych etapów badania. 	1
2.	Przegląd wymogów MSB stosowanych przy wykonywaniu procedur końcowych badania i opracowywaniu sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdań finansowych	Przegląd wymogów: <ul style="list-style-type: none"> • KSRF 560 - <i>Późniejsze zdarzenia</i> • KSRF 570 - <i>Kontynuacja działalności</i> • KSRF 580 - <i>Pisemne oświadczenia i innych KSRF zawierających wymogi dotyczące oświadczeń</i> • KSRF 600 - <i>Badanie sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy) – uwagi szczególne</i> • KSRF 610 - <i>Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych</i> • KSRF 620 - <i>Korzystanie z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta</i> • KSRF 700 - <i>Formułowanie opinii i sprawozdanie na temat sprawozdań finansowych</i> • KSRF 705 - <i>Modyfikacje opinii w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta</i> • KSRF 706 - <i>Paragraf objaśniający i paragraf dotyczący innej sprawy w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta</i> • KSRF 710 - <i>Informacje porównawcze – dane korespondujące i porównawcze sprawozdania finansowe</i> • KSRF 720 - <i>Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca innych informacji zamieszczonych w dokumentach zawierających zbadane sprawozdania finansowe</i> 	3
Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy			12
1.	Procedury końcowe badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Procedury badania zdarzeń, które nastąpiły po dacie sprawozdania finansowego i oceny zagrożeń kontynuacji działalności przez jednostkę. • Formułowanie oświadczeń kierownictwa jednostki. • Procedury oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania i postępowanie biegłego rewidenta w przypadku, gdy ocena ta nie jest zadowalająca (korygowanie, w razie potrzeby, strategii i planu badania oraz wykonywanie dodatkowych procedur badania). 	7

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy	Liczba godzin
2.	Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> Struktura sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdań finansowych. Stosowanie zasad modyfikacji opinii ze względu na ograniczenie zakresu badania i istotne zniekształcenia opiniowanych sprawozdań finansowych (projektowanie brzmienia opinii w zadanych warunkach). Uzasadnianie zmodyfikowanych opinii. Paragrafy objaśniające. Paragrafy dotyczące innych spraw oraz dotyczące informacji porównawczych i korespondujących. Porównawcze sprawozdania finansowe w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta. 	3
3.	Kontrola jakości na poziomie zlecenia badania	<ul style="list-style-type: none"> Dokumentowanie nadzoru przeprowadzonego nad zespołem audytowym przez kluczowego biegłego rewidenta i przez osobę przeprowadzającą kontrolę jakości wykonania zlecenia badania. 	1
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne	1
Razem liczba godzin 16			

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat wykonywania dokumentowania procedur końcowych badania i formułowania sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR
Autor wiodący: Waldemar Majek
Wydawca CE KIBR 2017 (planowane).

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 maja 2009 o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1000).
- Uchwała nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.kibr.org.pl).
- Uchwała nr 2784/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania sprawozdań finansowych (www.kibr.org.pl).
- Uchwały Krajowej Rady Biegłych Rewidentów podjęte w wyniku wykonania delegacji z ustawy wymienionej za lp. 2.
- Przewodnik MSB – procedury (<https://www.kibr.org.pl/pl/e-biblioteka>)
- Przedmowa do międzynarodowych standardów i innych dokumentów dotyczących kontroli jakości, badań, przeglądów, innych usług atestacyjnych i usług pokrewnych IAASB (www.kibr.org.pl).
- Waldemar K. Lachowski: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.kibr.org.pl).

KibR

KRAJOWA IZBA BIEGLYCH REWIDENTÓW

25 lat

CENTRUM EDUKACJI KIBR

Przez wiedzę do sukcesu